

BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2026

A Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény főigazgatója készítette.

Balatonfüred, 2026. 08. 27.

főigazgató

A Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda nevelőtestülete a Pedagógiai Programot 2026. 08. 27. napján tartott ülésén véleményezte, elfogadta.

Balatonfüred, 2026. 08. 27.

nevelőtestület képviselője

Tartalomjegyzék

1. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	8
1.1. A nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei céljai feladatai eszközei eljárásai	8
1.1.1. Pedagógiai alapelveink.....	8
1.1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	8
1.1.3. A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	11
1.1.4. Iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere	12
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	13
1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	15
1.3.1. Alapfogalmak.....	15
1.3.2. Az egészségnevelés célja	16
1.3.3. Egészségnevelés, fejlesztés területei.....	16
1.3.4. Egészségnevelés szinterei	18
1.3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása.....	20
1.4. A közösség fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	21
1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	25
1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	27
1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	27
1.6.2. A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő feladatok ...	28
1.6.3. Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából.....	30
1.6.4. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása	32
1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	34
1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	35
1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák.....	35
1.8.2. A szülő és az iskola együttműködésének formái	35
1.8.3. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei	36
1.8.4. A szülők közösségét érintő együttműködési formák	36
1.8.5. A belső kommunikáció.....	37
1.8.6. A külső kommunikáció.....	38

1.9. Tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	39
1.9.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek	39
1.9.2. Vizsgatárgyak, vizsgarészek	40
1.9.3. Vizsgaidőszakok	41
1.9.4. Jelentkezés a vizsgákra	41
1.9.5. Az írásbeli vizsgák rendje	41
1.9.6. Szóbeli vizsgák rendje	42
1.9.7. Gyakorlati vizsgák rendje	42
1.9.8. A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai	42
1.9.9. Vizsgák értékelése	43
1.9.10. Vizsgák eredményének kihirdetése	43
1.9.11. A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása	43
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	44
1.11. A felvételi eljárás különös szabályai	44
2. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE	46
2.1. A választott kerettanterv megnevezése	46
2.1.1. A választott kerettanterv megnevezése	46
2.1.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait, a választott kerettanterv feletti óraszámot az alábbi táblázatok tartalmazzák	47
2.2. Szabadon választható tantárgyak és tanórán kívüli elfoglaltságok, valamint a pedagógusválasztás szabályai	51
2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	52
2.3.1. Általános alapelvek	52
2.3.2. Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei	53
2.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	54
2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	55
2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	55
2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	55
2.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	56
2.5. Mindennapos testnevelés	57
2.6. Az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének követelményei és	

formái	58
2.6.1. Követelmények	58
2.6.2. Az értékelés formái	60
2.6.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	61
2.6.4. A tanulók munkájának szöveges értékelése az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében	63
2.7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	63
2.8. A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	64
2.9. A tanulók fizikai állapotának edzettségének méréséhez szükséges módszerek	65
2.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei	66
2.10.1. Alapfogalmak	66
2.10.2. Az egészségnevelés célja	66
2.10.3. Az egészségnevelés alapelvei	66
2.10.4. Az egészségnevelés, fejlesztés területei	67
2.10.5. Az egészségnevelés színterei	68
2.10.6. Iskolai étkeztetés	70
2.10.7. Az iskola környezeti nevelési elvei	70
2.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	79
2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	80
2.12.1 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	80
2.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei	81
2.13.1. A magatartás értékelésének elvei	81
2.13.2. Minősítés formái	82
2.13.3. A tanulók értékelése	82
2.13.4. Magatartás értékelésének és minősítésének követelményei	83
2.13.5. A szorgalomjegyek megállapításának elvei	84
2.14. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	86
2.14.1. Az iskolai jutalmazás formái	86
2.14.2. Az iskolai büntetés formái	87

3. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÓVODA HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA	88
3.1. Az intézmény adatai.....	88
3.2. Törvényi háttér	90
3.3. A református óvodai nevelés feltételrendszere	91
3.3.1. Személyi feltételek.....	91
3.3.2. Tárgyi feltételek	91
3.4. Pedagógiai programunk szellemisége	92
3.4.1. Gyermekkép	92
3.4.2. Óvodakép	93
3.4.3. Óvodai nevelésünk alapelvei	93
3.4.4. Óvodai nevelésünk célja.....	94
3.4.5. Keresztyén szellemű nevelés	94
3.4.6. Elvárás munkatársainkkal szemben	96
3.4.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben	97
3.5. Az óvodai nevelés feladatai	98
3.5.1. Az egészséges életmód alakítása	98
3.5.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása	100
3.5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	103
3.6. Az óvodai élet megszervezése	107
3.7. Az óvodai élet tevékenységformái.....	112
3.7.1. Játék.....	112
3.7.2. Munka jellegű tevékenységek	115
3.7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	118
3.7.4. A külső világ tevékeny megismerése.....	121
3.7.5. Verselés, mesélés	127
3.7.6. Ének, zene, népi játék, tánc	130
3.7.7. Mindennapos mozgás	134
3.7.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	137
3.8. Az óvoda pedagógiai dokumentumai	140
3.9. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	143
3.9.1. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósulása, feladatok.....	144
3.10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	151

3.11. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	153
3.12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	155
3.13. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában	157
3.13.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése	157
3.13.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	158
3.13.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek ...	159
3.13.4. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek ...	161
3.14. Az óvoda kapcsolatai	162
3.14.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése	162
3.14.2. Kapcsolat a fenntartóval	164
3.14.3. Kapcsolat a gyülekezettel	164
3.14.4. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával	165
3.14.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel	166
3.14.6. Külső szakmai kapcsolatok	168
3.15. Megemlékezések, ünnepek	170
4. Záró rendelkezések	88
4.1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	172
4.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálatának rendje	172
5. ZÁRADÉK	173

1. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1. A nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei céljai feladatai eszközei eljárásai

1.1.1. Pedagógiai alapelveink

Iskolánk keresztyén szellemiségű református iskola, amely a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi. Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkiileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban. Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás, a hátránykompenzáció terén. Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk. Kiemelt feladatnak tartjuk továbbá, hogy az egészséges életmód megismertetését. Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig. Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbitva. Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek szeretetét.

1.1.2. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

A Magyarországi Református Egyház - Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyarország Alaptörvénye és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos

törvények és egyéb jogszabályok alapján - köznevelési intézményeket tart fenn. A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református köznevelési intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el. Jézus Krisztus missziói parancsa: „... tegyetek tanítványokká minden népet...”(Mt 28,19) nem csupán az egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”. A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat kíván nevelni iskoláiban.

- Reformátusokat, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan magyar reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.
- Öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat, akik tudják, hogy kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki- szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik segítségére, a hit ajándékának

elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház intézményeiben a nem református vallású diákjait öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk- felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét. A református iskola úgy tudja elérni fenti nevelési céljait, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtet világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű köteleességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé. A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

A Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda küldetésnyilatkozata, keresztyén intézményünk emberképe:

A gyermeknevelés legszentebb feladata, hogy példaadással, neveléssel és oktatással a gyermek személyiségét tiszteletben tartva felkészítsük arra, hogy bátran és bölcsen tudjon szembenézni az élet örömeivel és megpróbáltatásaival, valamint kihívásaival.

Cél az önállóan és kritikusan gondolkodó keresztyén értékrendű, művelt, önmagával és környezetével igényes fiatal nevelése. Az oktatás sikere ebben az értelemben a nevelés eredménye. A fentiek megvalósításában alapvető hitbeli elvünk az, hogy a pedagógusaink minden élethelyzetben készek legyenek „megfelelni a bennük levő reménységről”, tudván azt, hogy az ember nem önmagáé, hanem Istené és a pedagógia elért eredményei pedig Isten iránti hálaadásra köteleznek. Annak szerénységével és alázatával közeledünk a gyermekhez, hogy magam is „Isten kegyelme által vagyok, ami vagyok”, és a gyermek is Isten kegyelme által lehet felnőtt értékes emberré.

A keresztyén oktatás a rendelkezésre álló keretek között rámutat arra, hogy „az Úr a Föld és annak teljessége.” Isten a teremtettséggel először teremtet munkájában hozott létre kapcsolatot, utána törvényei által szabályozta az emberi élet rendjét, végül pedig a Jézus Krisztusban való váltság által Szentlelkével és Igéjével újjáteremti a világot.

- Gyermkeink szükséges, hogy megismerjék és rácsodálkozzanak a teremtet világ szépségére, védjék és óvják annak minden kincsét.
- Megtanulják az Isten által adott rendet, tudjanak és merjenek ennek ismeretében dönteni. Szükséges továbbá, hogy megismerjék azt a szeretetet, amely Jézus Krisztusban eljött a világra, és megpróbáljanak ebben a szeretetben élni, közösséget teremteni, erkölcsi normákat állítani abban a tudatban, hogy Isten támaszként mellettük áll és nevelőik Isten tiszteletében ezen az úton vezetik őket.

1.1.3. A nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

- Korszerű, keresztyén természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget

teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.

- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint.
- Az IKT-eszközök folyamatos alkalmazása, használata.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

1.1.4. Iskolában folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjai a nyolcadik évfolyam végén:

- megszerzett ismereteik alapján továbbtanulásra képesek,
- megismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.

A fenti eredmények elérésének eszközeként az alábbi folyamatos tevékenységi formákat, eljárásokat folytatjuk:

- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,

- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt.

Eredményeink elérése érdekében az alábbi eljárásokat alkalmazzuk:

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- osztályfőnöki, nevelői munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében,
- fontosnak tartjuk annak a pedagógusi mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget. Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani, illetve annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT- ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- az értelem művelése,
- segítő életmódra nevelés,

- egészséges és kulturált életmódra nevelés.

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

Az értelem művelésénél fontos a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül. A segítő életmódra nevelés a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: "Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/ Jézus példájának megismerése és elfogadása fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak, élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok) Célunk egy olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárta. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése. Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, az óvodában, amelyben úgy a tanulók, a gyermekek mind a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképeség fejlesztéséhez fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját. Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás,

közös feladatmegoldás).

Egészséges és kulturált életmódra nevelés A református intézmény a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni. Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk a formális közösségek fejlesztése.

Ennek érdekében feladatunk:

- minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat,
- kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

1.3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

1.3.1. Alapfogalmak

Egészség:

- Testi, lelki, szociális jólét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz

- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt
- Kitejedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit.

1.3.2. Az egészségnevelés célja

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola és az óvoda mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre. Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása.

1.3.3. Egészségnevelés, fejlesztés területei

Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné, környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése

- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség, életkorral járó biológiai sajátosságok)

Pszichohigiénés nevelés:

- Egészséges életvezetés
- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

Stressz-elhárítás:

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

Deviancia megelőzése:

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

Érzelmi nevelés:

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztés

Szociális higiénés nevelés:

- Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása
- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, kisközösség...) fontossága, előnyei

1.3.4. Egészségnevelés színterei

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, környezetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egészségnevelés a testnevelési órákon:

- A helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatása magába foglalja a gimnasztikát, atlétikát, tornát, labdajátékokat, úszást, szabadidős sportokat.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (NETFIT)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak

kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók fizikai állapotáról

Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon:

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel. Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a fogyasztási attitűdök. Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, a 3., 4., és 7. évfolyamon beépítjük a DADA-programot, a rendőrség szakemberének bevonásával.

Egészségnevelés tanórán kívül

Szakmai szervezetekkel való együttműködés:

- Védőnői ügyelet biztosítása;
- Együttműködés az iskolaorvossal
- Egészségügyi felvilágosító előadások

Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon:

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon.

Helyi kezdeményezések, témanapok:

A projektnapok tanévenkénti megszervezésével olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot. A Diáksport-napok alkalmával előtérbe kerül a sport az egészség és a baleset megelőzés, lakóhelyünk épített és kulturális környezetének jobb megismerésének érdekében tanévenként projektnapokat szervezünk.

Iskolai étkeztetés:

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti. Iskolánk megfelelően felszerelt ebédlővel rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. A konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása), a „Menza-törvény” előírásainak megfelelően.

1.3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A bajba került embernek nyújtott segítség egyike a legelvárhatóbb emberi cselekedetnek. Az egészségügyi elsősegélynyújtáshoz szükséges tudás elsajátítása mindenki számára lehetővé teszi ezeknek az ismereteknek az alkalmazását. Ahhoz, hogy valaki képessé váljon jól elsősegélyt nyújtani, meg kell tanulnia baleseti helyzetben az alapvető viselkedési szabályokat felismerni, a lényeges jeleket, tüneteket megfelelő módon, segítséget hívni, a szükséges elsősegélynyújtást szakszerűen végrehajtani. Az iskolai elsősegélynyújtás oktatása során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságát.

A cél az, hogy ennek megfelelően beszéljünk a balesetek, sérülések esetén történő magatartásról, viselkedési szabályokról. Fiatalkorúak esetében fontos megtanítani a segítség hívás folyamatát, a felnőtt értesítését. Az egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés már egészen kis kortól fontos része kell, hogy legyen a nevelésnek. Fontos a baleset valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása, hogy éles helyzetben saját kompetenciái ismeretében hatékonyan tudjon és merjen segíteni embertársainak. Az elsősegély nyújtási alapismeretek átadásával célunk, hogy felkészítsük tanulóinkat arra, hogy vészhelyzet esetén határozottak, nyugodtak és körültekintőek legyenek.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében:

EMBER ÉS TERMÉSZET MŰVELTSÉGI TERÜLET TERMÉSZETISMERET (5–6. ÉVFOLYAM)

Az ember megismerése és egészsége. Önfenntartás.

Alapfokú elsősegélynyújtás.

BIOLÓGIA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége. Egészség.

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek.

FIZIKA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége.

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre.

Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

KÉMIA (7–8. évfolyam)

Az ember megismerése és egészsége.

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban- nevelésben:

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

1.4. A közösség fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep

hátról, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésénél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. "Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." (Jn. 13, 35)

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a nevelőtestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni a felnőttekkel is, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).

- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi, egyházi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei:

- **Hagyományőrző tevékenységek:**

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: október 6., október 23, Magyar Nyelv Napja, karácsony, Magyar Kultúra Napja, március 15., a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.), illetve ballagáskor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentiszteletet összevontan a Balatonfüredi Református Egyházközség (fehér) templomában tartjuk, családi istentiszteleteket havi rendszerességgel tartunk.

- **Diákönkormányzat:**

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. A diákönkormányzat egy tanítás nélküli munkanap programját szervezi meg tanévenként.

Az iskolai diákönkormányzat (amely az 5-8. osztályok küldötteiből áll) munkáját a megbízott pedagógus segíti. A diákönkormányzat az éves munkatervben meghatározott módon és időpontokban szervezi meg üléseit.

- **Napközi, tanulószoba:**

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően a tanulók délután 16 óráig tartózkodnak az iskolában, amennyiben a szülő megoldottnak tartja a tanuló otthoni felkészülését, kérelmet nyújt be az igazgatóhoz a 16 óra előtti felmentéshez.

- **Iskolai sportkör:**

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

- **Tehetséggondozó szakkörök:**

A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

- **Versenyek, vetélkedők, bemutatók:**

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. Hagyományos versenyek: Országos Zsoltáréneklő Verseny, Matematikaverseny Alsó Tagozatos Diákoknak, FUNtastic Megyei Angolverseny, Német Nyelvi Megyei Verseny. Iskolán belüli versenyek: Népdalverseny, Teremdekorációs Verseny, Magyar Nyelv Heti Versenyek, Hittanos Vetélkedő.

- **Tanulmányi kirándulások:**

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek.

- **Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás:**

Egy- egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.

- **Szabadidős foglalkozások:**

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.).

- **Iskolai könyvtár:**

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

- **Fejlesztő foglalkozások:**

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében (SNI, BTMN) az intézmény biztosítja a szakértői javaslat alapján megfogalmazott módon és időtartamban a fejlesztő foglalkozásokat.

1.5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanítási órák megtartása,
- a tananyag megtanítása,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- az értékelés adminisztrációja,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása,
- az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,

- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű
- munkavégzés, iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelettárak és szaktantermek rendben tartása, osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. Az iskola pedagógusai a 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 33. §. (3) alapján előírható egyéb feladatokat, programokat a tanév aktuális éves munkatervében meghatározottak szerint végzik.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői szervezetével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti

- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segítőzésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Órát látogat az osztályban.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Nevelő-oktató munkánk során törekszünk olyan lehetőségek biztosítására, amelyek következtében a tanulóban egyre jobban mélyül a tudásvágy és a tevékenység iránti igény. Az életkornak megfelelő tartalmakat kínáló szakköröket, tanfolyamokat, kiállításokat, házi bajnokságokat szervezünk a számukra, hogy lehetőséget adjunk képességeik fejlesztésére. Tanulmányi versenyekre, sportversenyekre készítjük fel őket, hogy iskolán kívüli környezetben is próbára tehessék tudásukat. Újabb feladatok elé állítjuk ezzel őket, tevékenységre, munkára nevelve tanítványainkat. Az elért eredményeket iskolánk honlapján hozzuk a szülők és az iskola iránt érdeklődők tudomására. A tehetséges tanulók felismerése: - tanítói, szaktanári kötelesség. A velük való foglalkozás formái: - differenciált tanulásszervezés - eseti foglalkozás - rendszeres foglalkozás keretében történik.

1.6.2. A sajátos nevelési igényű, és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő feladatok

Az iskolai élet különböző fokozataiban, a személyiségfejlődés egyes szakaszaiban különös odafigyelést jelent a sajátos nevelési igény és a beilleszkedési, tanulási ill. magatartási nehézségek kezelése. Alapvetőnek tartjuk a szülőkkel folytatott konzultációt, valamint a pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, a velük való konzultációt. Igyekszünk átérzeni az ilyenfajta nehézségekkel küzdő gyermekeink természetét, feltárni érzelmi szükségleteiket, s egyéni bánásmódot és értékelési rendszert kialakítani számukra, hogy lehetőségük legyen az egyéni ütemű fejlődésre, fejlesztésre. Iskolakezdekéskor fontos a szülők és a tanulók tájékoztatása intézményünk rendjéről. Ezt a folyamatot már az iskolába lépés előtt megkezdjük. Írásos tájékoztatót adunk iskolánkról; folyamatosan tartunk szóbeli tájékoztatót az azt igénylő szülőknek; bemutató tanításokat tartanak várhatóan az 1. osztályban tanító tanítók májusban tartandó szülői értekezlet keretében tájékoztatjuk a várható feladatokról, a beszerzendő taneszközökről stb. a szülőket. Második osztály I. félévéig szöveges értékelés biztosítja az egyéni ütemű fejlődést és az egyén fejlődését mutató értékelést. A felső tagozatba kerülést a leendő osztályfőnök óralátogatásai és az alsós osztályfőnökkel folytatott konzultációk előzik meg. Segítik a beilleszkedést a felsős tanulmányok kezdetekor azok a „biztos pontok”, melyeket már ismernek a tanulók.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felismerésének folyamata:

- a tantestület minden tagjának kötelessége a tanulók személyiségének fejlesztése, tanulmányi munkájának alakulása területén szerzett tapasztalatainak, észrevételeinek átadása az osztályfőnöknek, aki összegyűjti ezeket az adatokat és a megfelelő időben pedagógiai intézkedést kezdeményez az igazgatónál, illetve helyettesénél;
- különös odafigyeléssel kezeli a fentieket 1. és 5. osztályban;
- a személyiségfejlődés kritikus szakaszaiban az osztályfőnök folyamatosan egyeztet a tanuló helyzetének alakulásáról az osztályban tanító tanárokkal,

szülőkkel, hogy a lehető legkörültekintőbben hozzák meg a fentiekben jelzett intézkedést.

Segítésük rendje:

- az osztályfőnök gyűjti a tanuló személyiségfejlődésével kapcsolatos információkat;
- megbeszélést folytat a nevelőtestület tagjaival, a gyógypedagógussal;
- egységes nevelési eljárás megbeszélése;
- konzultáció a szülőkkel;
- szükség esetén a pedagógiai szakszolgálatok igénybevétele;
- a korábbi nevelési eljárás korrigálása a szakvéleményben foglaltaknak megfelelően.

Az integráltan nevelt tanulók tanulási zavarához gyakran társul beilleszkedési és magatartási zavar. Ennek lehet elsődlegesen organikus oka, mint például az idegrendszer gátló és serkentő hatásai egyensúlyának megbomlása miatt létrejövő hiperaktivitás esetében. Sokszor azonban a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalható, hogy amennyiben a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerjük fel időben, sorozatos kudarcok érik az iskolában, s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet. Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy az előzőekben kifejtettek ne lépjenek működésbe. Nevelőtestületünk tagjai ezért a magatartászavaros tanulók korai kiszűrését, szakemberekhez irányítását is fontos feladatnak tartják.

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelésének, oktatásának kiemelt területei:

- a lehetőségeknek megfelelő folyamatos, a lehető legnagyobb mértékű pozitív irányú értelmi és érzelmi fejlesztés; a nevelés, oktatás egész folyamatában, egyéni fejlesztési terv készítésével; a sérülésnek megfelelő terület fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel;
- a sérült részképességek folyamatos fejlesztése;

- a követelmények biztonságossá tétele egységes nevelési elvárások alkalmazásával;
- az egyéni szükségletek figyelemmel kísérése
- támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban és az emberi törekvésekben;
- a speciális nevelési szükségletek kielégítése az iskolai élet minden területén;

Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremtenünk, amelyben mind a tanulók, mind a felnőttek jól érzik magukat, ahol az emberi kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti életét, elfogadva, a körülötte élők másságát.

1.6.3. Az iskolánkban folyó nevelés-oktatás fő feladatai a sajátos nevelési igényű gyermekek szempontjából

Az alapidokumentumok által szabályozott ismeretanyag elsajátíttatása az évfolyamok, osztályok, tantárgyi sajátosságok, egyéni különbségek figyelembe vételével;

- a mentális képességek fejlesztése a megismerő funkciók egyénre szabott terápiás jellegű korrekciójával;
- az ismeretek tartalmának, mélységének mindenkori aktualizálása a tanulócsoporthoz és az egyének kondícióinak megfelelően;
- a tanítás és nevelés szervezeti kereteinek szükség szerinti alakítása;
- a módszerek és tevékenységi formák optimális megválasztása a mindenkori pedagógiai tevékenység kívánalmainak megfelelően;

Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása, alkalmazása a tanítási órákon, a tanórákon kívüli foglalkozásokon, valamint a fejlesztő foglalkozásokon valósulnak meg. Az együttnevelés során szoros együttműködésre törekszünk a gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottságokkal, a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a tanuló fejlesztését végző fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal, az osztálytanítókkal, tanárokkal, napközis nevelőkkel, valamint a tanulók szüleivel. Az iskolában működő gyógypedagógus a szakértői bizottság diagnózisa és a gyógypedagógus által készített egyéni fejlesztési terv alapján végzi rehabilitációs, reedukációs munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezéséhez, a tanuláshoz

szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásához, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a tanuló haladását. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezéséhez, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadására, a gyermekkel szembeni reális elvárások, követelmények kialakítására. A tanítók, szaktanárok a tananyag feldolgozása, a képességek fejlesztése során figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak egyes sajátos nevelési igényű, ill. más tanulási zavarral küzdő tanulók csoportjaira jellemző módosulásait. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív tanulási technikák alkalmazása, páros munka, fejlesztő programok, feladatlapok) alkalmaz. A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a tanulók távlati érdekeinek figyelembe vételével. Mindehhez olyan iskolai légkört kell teremteni, amelyben mind a tanuló, mind a felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi és társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti iskolai életének mindennapjait. A tanulóknak szükségleteikhez igazodva a szakértői jelentésben előírtaknak megfelelően biztosítjuk a rehabilitációs időkeretet. A pedagógiai célú rehabilitációs foglalkozások fajtáit és óraszámát – az éves órakeret függvényében, a rászoruló tanulók szükségleteinek ismeretében – tanévenként munkatervben rögzítjük, a konkrét fejlesztési órarendeket is tanév elején állítjuk össze. A rehabilitációs foglalkozásokat többnyire kiscsoportos formában tartjuk.

A fejlesztés szervezeti keretei:

A sajátos nevelési igényű tanulók, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók rehabilitációs foglalkozásainak időbeosztását a gyógypedagógus az osztálytanítókkal, osztályfőnökökkel és a tagozat igazgatóhelyettesével konzultálva határozza meg. A foglalkozásoknak állandó helyet és időt jelölünk meg, ami egy megbízható heti ritmus kialakításának alapja. Kiscsoportos fejlesztést a gyógypedagógus, valamint a fejlesztő tevékenységbe bekapcsolódó saját tanáraink végeznek. A csoportok kialakításánál fontos szempont, hogy hasonló fejlettségi szinten álló tanulók, ill. hasonló nehézségekkel küzdő tanulók alkossák a csoportot. Homogén összetételük eredményesebb fejlesztést tesz lehetővé.

A nemzeti köznevelési törvény az általános iskola számára kötelező feladattá teszi a középiskolára való előkészítést. Ebből adódóan kiemelt figyelmet fordítunk a lemaradó tanulókra és a tanulási nehézségekkel küzdőkre. Nevelő-oktató munkánk céljai között szerepel a differenciált tanulásszervezés keretében megvalósuló páros munka, csoportmunka és egyéb kooperatív tanulásszervezési eljárások, amelyek lehetővé teszik tanórákon a képességek szerinti foglalkoztatást. Tanórán kívül is segítjük a lemaradókat korrepetálások, felvételire felkészítő foglalkozások szervezésével. (Különösen a középiskolai felvételi tárgyaiból: magyar nyelvből, irodalomból és matematikából.) Szükség szerint alkalmi felzárkóztató foglalkozásokat is szervezünk. Iskolánk tanárai a nevelési tanácsadók és a szakértői és rehabilitációs bizottságok szakmai javaslatai, valamint saját helyzetelemzésük alapján végzik fejlesztő tevékenységüket. A pedagógiai szakszolgálatok segítségét vesszük igénybe a problematikusabb esetekben. Rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulóink szüleivel, hogy a szakszolgálatok javaslatait azonosan értelmezzük.

1.6.4. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az iskolai gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Ezt a feladatot az alábbi rendszer szerint végezzük:

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkája során személyes, közvetlen kapcsolatot tart a diákokkal, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az érintett osztályfőnökökkel, szaktanárokkal. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása az ifjúságvédelmi felelős, az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata különösen:

- az osztályokat felkeresve tájékoztatni a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett tanulóknál – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- havi rendszerességgel részt vesz a gyermekjóléti szolgálatnál esetmegbeszélésen,
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi elérhetőségeit,
- A gyermek- és ifjúságvédelmi munka keretében az osztályfőnökök feladatai különösen évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
- a gyerekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély, tankönyvtámogatás)
- kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
- információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
- a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése, ennek érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal.
- az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatban a hatályos törvény szerinti intézkedés: 20/2012. EMMI rendelet 51.§

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

A tevékenység célja segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Drog- és bűnmegelőzési programok (3, 4, 7. oszt. DADA-program)
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása.
- Táborozási hozzájárulások.
- A továbbtanulás irányítása, segítése.

1.7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviselőit, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása
- a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor
- a házirend kialakításakor
- minden tanulókat érintő kérdésben

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,

Az iskolai diákönkormányzat dönt egy tanítás nélküli munkanap programjáról, a DÖK munkáját segítő nevelőt a nevelőtestület egyetértésével az igazgató bízta meg.

1.8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.8.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülők, a tanulók és a pedagógusok közösségének koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés-tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekezésség ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől. Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola nevelési programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait határozza meg. Ez adhatja meg a tartalmát az együttműködésnek.

1.8.2. A szülő és az iskola együttműködésének formái

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

- osztály szülői értekezletek,

- fogadóórák,
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról
- pályaválasztási tanácsadás
- digitális napló

Jól segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepségek, egyéb rendezvények is.

Az iskolában ellenőrzőt csak 1. és 2. osztályban használunk, tájékoztató/üzenő füzetet valamennyi osztályban.

1.8.3. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmai, lehetőségei

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdélutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diákfórumok,
- személyes megbeszélések.

1.8.4. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése,
- érdeklődő-segítő hozzáállás,
- szponzori segítségnyújtás.

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai választmányok, értekezlet, tanévenként kétszer.

1.8.5. A belső kommunikáció

Mivel meghatározza az intézmény napi működését, fontos, hogy a belső kommunikációs és információs rendszer átfogó, korrekt és rendszeres legyen, valamint minden érintettet elérjen. A kommunikációt az iskola bármely partnere kezdeményezheti. Felelőse a tágabb intézményvezetés, illetve az egyes feladatokhoz kijelölt felelősök.

	Szóban	Írásban
Pedagógusokkal	Megbeszélések Értekezletek: • értékelő • osztályozó • munka • szakmai • nevelőtestületi	Hirdetések a faliújságon (tanári szoba) Értekezletek Félévi és év végi értékelések, összegző beszámolók Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés
Nem pedagógus dolgozókkal	Megbeszélések Értekezletek	Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés

	Szóban	Írásban
--	--------	---------

Tanulókkal	Kötetlen beszélgetések Hirdetések az iskolai áhítatok után Megbeszélések (osztályfőnöki óra,	Bejegyzések az üzenő és a tájékoztató füzetbe Hirdetések a faliújságon Minőségirányítási kérdőívek
Szülőkkel	• Kötetlen beszélgetések • Megbeszélések (munkaterv szerint) • Szülői értekezletek • Fogadóórák • SZM ülései • Hirdetések az iskolai áhítatok után • Nyílt tanórák	Üzenetek • az üzenő füzetben • a tájékoztató füzetben Hirdetések a faliújságon Minőségirányítási kérdőívek Elektronikus levelezés

1.8.6. A külső kommunikáció

A külső kommunikáció irányított. Célja az intézmény népszerűsítése, az elért eredmények, sikerek ismertetése, a partnerek megismertetése az intézmény működésével, tevékenységével, tájékozódás az intézménnyel szemben megfogalmazott igényekről, a tevékenységével kapcsolatos elégedettségéről. Ennek eszközei lehetnek a kötetlen beszélgetések, megbeszélések, különböző iskolai rendezvények (Családi Vasárnapok, ünnepségek), nyílt tanítási órák, elektronikus és papíralapú levelezések, plakátok, meghívók az iskola rendezvényeire, az egyházi, a helyi és az országos sajtóban megjelent tudósítások, az iskola honlapja, a közösségi médiafelületek, valamint a helyi médiumok.

A partnerekkel való kapcsolattartás rendjét szabályozza a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a Házi rend is.

1.9. Tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.9.1. A vizsga fajtái, vizsgára kötelezettek

Osztályozó vizsgát tesz az a tanuló:

- Akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 óra) meghaladja és nem osztályozható, ha a tantestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen.
- Akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást az adott tárgyból.
- Aki rendszeres iskolába járás alól felmentett.
- A rendszeres iskolába járás alóli felmentés legfeljebb egy tanévre szól. A tanuló a tantervi követelmények teljesítéséről osztályozó vizsgán számol be, a magatartást és a szorgalmat nem értékeljük.
- Aki átvétellel tanulói jogviszonyt létesít és eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.
- Akinek engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.
- Az osztályozó vizsga érdemjegyébe az évközben megszerzett jegyek beszámíthatók.

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló:

- tanulói jogviszony átvétellel való létesítéséhez más iskolatípusból kéri felvételét,
- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik,

Javítóvizsgát tesz az a tanuló:

- aki tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, legfeljebb 3 tantárgyból
- aki osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be, ill.

az előírt időpontig nem tette le,

- aki az osztályozó vizsga követelményeinek nem felelt meg.

Pótlóvizsga:

A tanulmányok alatti pótlóvizsgán vehet részt az a tanuló, aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó vagy javítóvizsgát tenni.

1.9.2. Vizsgatárgyak, vizsgarészek

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv	X		
Magyar irodalom	X	X	
Matematika	X		
Történelem	X	X	
Angol nyelv	X	X	
Német nyelv	X	X	
Biológia	X		
Fizika	X		
Kémia	X		
Földrajz	X		
Természetismeret	X	X	
Környezetismeret	X	X	
Hon- és népismeret	X		
Informatika			X
Ének-zene			X
Technika, életvitel és gyakorlat			X
Testnevelés és sport			X
Vizuális kultúra			X
Hit- és erkölcstan (református,			

katolikus, evangélikus)		X	
Egyházi ének			X

1.9.3. Vizsgaidőszakok

- javítóvizsga: augusztus 15. – augusztus 31. között
- osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban

Az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a fentiekől eltérő időpontban tegyen vizsgát.

1.9.4. Jelentkezés a vizsgákra

- A tanuló írásban jelentkezhet vizsgára a gondviselő aláírásával.
- A diák tájékoztatást kap a vizsga időpontjáról, helyéről, a vizsgarészekről, továbbá a vizsgával kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről

Jelentkezés független vizsgabizottság előtti vizsgára:

- osztályzat megállapítás céljából a tanuló – kiskorú tanuló szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig ill., ha engedélyt kapott osztályozó vizsgára, akkor az engedély megadását követő 3 napon belül jelentkezhet az iskola igazgatójánál.
- javítóvizsga céljából a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kell a kérelmet benyújtani az iskola igazgatójához.

1.9.5. Az írásbeli vizsgák rendje

Az írásbeli vizsga feladatlapját a szaktanár készíti el, nyomtatott formában és a vizsgát szervező igazgatóhelyettesnek adja át legkésőbb az írásbeli vizsgát megelőző napon. A vizsgateremben, egy időben padonként 1 tanuló vizsgázhat. Az ülésrendet a felügyelő tanár jegyzőkönyvben rögzíti. A tanulók csak az iskola bélyegzőjével ellátott papíron dolgozhatnak. A rajzokat ceruzával, minden egyéb munkát tollal kell elkészíteni. Az íróeszköztől a tanulók maguk gondoskodnak. Az írásbeli feladatok

megoldásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc, magyar nyelv és irodalomból 60 perc. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsga szervezhető.

1.9.6. Szóbeli vizsgák rendje

A szóbeli vizsga tételeit (kérdéseit) a szaktanár állítja össze és a vizsgabizottság elnökének adja át legkésőbb a szóbeli vizsgát megelőző napon. A szóbeli vizsga nem nyilvános. A *szóbeli vizsgák* 3 tagú vizsgabizottság előtt történnek. A szóbeli vizsgán a tanulók 3-4 fős csoportokban folytatólagosan, szünet közbeiktatása nélkül vizsgáznak. A tanuló a kérdező tanár által kiadott kérdések megválaszolására gondolkodási időt kap. Ezt követően válaszát 10-15 percben önállóan fejt ki. Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja. Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa. Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja. Egy napon legfeljebb három szóbeli vizsga szervezhető. A szóbeli vizsgák eredményének kihirdetése az adott vizsganapon történik.

1.9.7. Gyakorlati vizsgák rendje

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.

1.9.8. A vizsgák helye, ideje és magatartási szabályai

A vizsgák az iskola épületében az igazgató által kijelölt vizsgatermekben és

időpontokban zajlanak. A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak. A vizsgázók kötelesek az előre kifüggesztett vizsgabeosztás szerint pontosan megjelenni, az alkalomhoz illő öltözékben. Javítóvizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni az osztályfőnöknek. A tanulók a vizsgateremben segítséget nem vehetnek igénybe, egymással nem beszélgethetnek és a vizsga rendjét nem zavarhatják meg. Rendbontás esetén a vizsgabizottság elnöke – jegyzőkönyv felvétele mellett – az érintett tanuló részére a vizsgát felfüggesztheti.

1.9.9. Vizsgák értékelése

Az írásbeli vizsgák értékelése a helyi tantervben rögzített követelmények szerinti egységes osztályozás szerint történik: A szóbeli és a gyakorlati vizsga értékelése egyetlen érdemjeggyel történik, amelyet a kérdező tanár javaslatára a vizsgabizottság állapít meg. Abban az esetben, ha egy vizsga több vizsgarészből áll, a végső eredményt a vizsgarészekre adott osztályzatok átlagából kell számítani.

1.9.10. Vizsgák eredményének kihirdetése

A szorgalmi időszak alatt letett vizsgák kihirdetése a vizsga napján történik. Az augusztusi osztályozó, javító és pótvizsgák eredményeinek ismertetése a megfelelő záradékkal ellátott bizonyítvány kiadásával azonos időben történik.

1.9.11. A vizsgáztató tanárok megbízása és a vizsgák dokumentálása

A vizsgáztató tanárokat és a vizsgabizottság tagjait az intézményegység vezetője bízza meg feladatuk ellátásával, melyről a vizsgát megelőzően legalább 1 héttel értesíti (szóban) az érintetteket. A vizsgákon a tanuló osztályfőnöke tanácskozási joggal vehet részt. A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában 5 évig meg kell őrizni! A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. A szülő kérésre a fenti dokumentumba betekinthez. Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A dolgozatok egy év múlva selejtezhetők.

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolába jelentkező tanulók felvételeinek elvei

Iskolánknak nincs beiratkozási körzete. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, lakcímkártya, TAJ-kártya
- a szülő személyi igazolványát
- gyermek felvételét javasoló óvoda szakvéleményt
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolja)
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét
- szülői felügyeletről szóló nyilatkozat

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját, TAJ-kártyáját
- a szülő személyi igazolványát, szülői felügyeletről nyilatkozatot
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot

Tanév közben jelentkező tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott osztályban tanuló tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. Az átjelentkezés időpontja lehetőleg az új tanév kezdetéig történjen.

1.11. A felvételi eljárás különös szabályai

Az első osztályosok beiskolázási rendje:

A város óvodáiba tájékoztató levelet és plakátot küldünk iskolánkról, illetve az Ovisuli alkalmairól és a beiratkozásról. Az Ovisuli foglalkozások időpontjáról, illetve a

beiratkozás lehetőségéről több csatornán keresztül tájékoztatjuk az érdeklődőket: (helyi médiumok, honlap, közösségi oldalak, plakátok). Az önkormányzat által kijelölt időponthoz igazodva történik a beiratkozás az iskolában. Itt a szülők bemutatják a szükséges iratokat. A beírt tanulók névsorát a beiratkozási ív tartalmazza. Túljelentkezés esetén az óvodai szakvéleményt vesszük figyelembe, illetve egy ismerkedő beszélgetés tapasztalatait, amelyen a gyermek és szülei, a leendő első osztályos tanítók és az igazgató vesz részt. A tanítók véleményének meghallgatása után az igazgató dönt arról, ki nyer felvételt iskolánkba. Májusban az éves munkatervben előírtan megfelelően az igazgató és az első osztályos tanítók közös szülői értekezletet tartanak az iskolában. A leendő első osztályosok szülei itt tájékoztatást kapnak a tanévkezdéssel kapcsolatos tudnivalókról. Júniusban az igazgató a testületi értekezleten értékeli a beiratkozás eredményét.

A nyolcadik osztályosok beiskolázási rendje:

A 8. osztályosok felvételi eljárásának folyamatát a pályaválasztási felelős koordinálja, az osztályfőnök segítségével. A középfokú beiskolázással kapcsolatos határidőket a tanév rendje rendelet tartalmazza.

2. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA HELYI TANTERVE

Az Nkt. 26. §. (5) előírása szerint az iskola a pedagógiai programját, vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be. Iskolánk Pedagógiai Programjának jelen módosítása, amely a 2015-ös program felülvizsgálata és bővítése, az intézmény helyi tantervének vonatkozásában nem tartalmaz olyan strukturális módosításokat, amelyek indokoltá tennék azok felmenő rendszerben történő bevezetését. A korábbi (2014-es) Pedagógiai Program kivezetése folyamatosan történik, jelenleg a 6., 7., 8. osztályokban van érvényben.

2020. január 31-én a Kormány kihirdette a módosított Nemzeti alaptantervet, amelyet a 110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet tartalmaz. Ennek megfelelően az új Nemzeti alaptanterv 2020. szeptember 1-étől, felmenő rendszerben kerül bevezetésre az iskola 1. és 5. osztályaiban.

2.1. A választott kerettanterv megnevezése

Az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott, a Református Pedagógiai Intézet által a református tartalmi ajánlásokkal kiegészített Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára és a Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára elnevezésű kerettanterveket használjuk.

2.1.1. A választott kerettanterv megnevezése

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk 2020. szeptember 1-jétől „kifutó” rendszerben az alábbi évfolyamokon: 2., 3., 4., 6., 7., 8:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	B változat
Matematika	B változat
Fizika	A változat

Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	B változat

2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben az 1. és 5. évfolyamokon az Oktatási Hivatal által közzétett, a 2020-as Nemzeti alaptantervhez igazodó kerettanterveket használjuk.

2.1.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait, a választott kerettanterv feletti óraszámot az alábbi táblázatok tartalmazzák

Érvényes „kifutó” rendszerben a 2020/2021-es tanévtől a 2., 3., 4., 6., évfolyamokon:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6+1
Idegen nyelvek			+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2+1	2+1	2	2
Egyházi ének			+1	+1
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit- és erkölcsstanhoz)	+1	+1	+1	+1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Összesen	25+1	25+1	25+1	27+1

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+0,5	3+1	4
Idegen nyelvek	3+1	3+1	3	3+1
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2+0,5		
Fizika			2	1+0,5
Kémia			1+0,5	2
Biológia-egészségtan			2	1+0,5
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1	1	1
Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Református hit-és erkölcsstan	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Órakeret felett engedélyezett (hit- és erkölcsstanhoz)	+1	+1	+1	+1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Összesen	28+1	28+1	31+1	31+1

Érvényes a 2020-as NAT alapján, „felmenő” rendszerben a 2020/2021-es tanévtől az 1., 5., évfolyamokon:

ALSÓ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Idegen nyelvek			+1	2+1
Matematika	4+1	4+1	4	4
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Egyházi ének			+1	+1
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Hit-és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Digitális kultúra			1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Órakeret felett engedélyezett hit- és erkölcsstan	+1	+1	+1	+1
Maximális órakeret	24	24	24	25
Összesen	25	25	26	27

FELSŐ TAGOZAT

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
	2020.	2021.	2022.	2023.
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	3+1
Dráma és színház				1
Idegen nyelvek	3	3+1	3	3
Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret	+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	1+1	1+1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
Órakeret felett engedélyezett hit- és erkölcsstan	+1	+1	+1	+1
Maximális órakeret	28	28	30	30
Összesen	29	29	31	32

A helyi tanterv egyes tantárgyakra vonatkozó, részleteiben kidolgozott tananyaga és követelményei nyomtatott formában az intézmény irattárában található!

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott és módosított kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használhatják fel, továbbá a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli tantárgyi tartalommal tölthetnek meg. Iskolánk diákjai a Nemzeti Alaptanterv, a kerettanterv, valamint a helyi tanterv előírásain felül az alábbi programokban is részt vesznek:

- Úszó Nemzet Program (ÚNP) – 1. és 2. osztályosok heti 2 testnevelés óra keretében egész évben.
- Lázár Ervin Program (LEP) – 1-8. osztályban alkalomszerűen.
- Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (NEP) – 7-8. osztályban alkalomszerűen.

2.2. Szabadon választható tantárgyak és tanórán kívüli elfoglaltságok, valamint a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak:

3-8. osztály: angol/német nyelv

1-8. osztály: református, római katolikus, ill. evangélikus hittan, heti 2-2 óra

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

Az alábbi szabadon választható tanórán kívüli foglalkozásokat tervezzük minden tanévben megszervezni, de igény és lehetőség szerint bővítjük vagy szűkítjük a

kínálatot, s ugyanez vonatkozik az óraszámokra is.

Foglalkozás megnevezése	Alsó tagozat Óraszám	Felső tagozat Óraszám
matematika szakkör		1
rajzszakkör	1	
meseszakkör	1	
irodalmi kör		1
informatika szakkör		1
énekkar	1	1
angol		1
német		1
természetjárás		1
kézműves szakkör	1	
tömegsport (labdarúgás)	1	2
felvételi előkészítő (7-8. o.) magyar, matematika		1+1

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

2.3.1. Általános alapelvek

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei:

- Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. (Fontos feltétel a Református Pedagógiai Intézet által javasolt tankönyvlistán való szereplés.)
- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele

az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük: pedagógusaink a tankönyvválasztásnál előnyben részesítik az Oktatási Minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveket, a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak. A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban és írásban tájékoztatjuk a szülőket.

2.3.2. Alkalmazható tankönyvek, segédletek és taneszközök. A tankönyv és taneszköz kiválasztás elvei

- Az OM által kiadott tankönyvjegyzéken szerepeljen.
- A Református Pedagógiai Intézet ajánlásai között szerepeljen.
- Kívánatos, hogy szükség esetén több évig használhatók legyenek a könyvek, tankönyvcsaládok (tartalmilag és külső megjelenés alapján).
- Szakmailag egymásra épüljenek.
- Tartalmazza a Nemzeti Alaptanterv és az elfogadott helyi tanterv követelményeit.
- A törvényi előírások alapján a szabad könyvválasztás pedagógiai elvének sérülése nélkül figyelembe veendő a munkaközösségek javaslata.
- Lényeges, hogy egyformán fejlessze az auditív és vizuális megismerést a tankönyv és a taneszköz család.
- Érthető legyen a szövege a tankönyveknek és taneszközöknek.
- Az ismeretközlés során bizonytalanságba ne hagyja a tanulókat.
- Legyen az életkorhoz igazodó.
- Fejlessze a logikus gondolkodást, s hasson a pozitív érzelmekre.
- Az illusztrációk funkcionálisak legyenek.

- Legyen megfelelő tipográfia.
- Az oldalak áttekinthetőek, szellősek legyenek.
- A taneszközök, segédeszközök legyenek összhangban a tankönyvekkel, munkafüzetekkel.
- A jelenleg beszélt választékos magyar nyelven íródjanak, hangozzanak el a magyarázatok (idegen nyelv kivételével).
- Helyesírás tekintetében kifogástalan legyen.
- Évközben a meglévő tankönyvek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg.
- A tankönyvkiválasztás egyéb specifikumai a helyi tanterv egyes tantárgyai között került megfogalmazásra.

2.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az iskolai tanulmányok első négy évében a tanulási képességek kialakítása és fejlesztése az alapvető feladat. Célunk szilárd alapismeretek kialakítása a gyermekekben. A tanítási órán való differenciált fejlesztéssel különös figyelmet fordítunk a hátránykompenzálásra, a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra. A tanulási képességmérés lehetőségével segítjük az első osztályosokat az óvoda és az iskola közötti átlépésben, a sikeres iskolakezdésben. Alsó tagozatunk az egyéni fejlesztésre, az általános és specifikus tehetségek felfedezésére, különös érdeklődési körök kibontakozásának elősegítésére törekszik. Fontos számunkra a személyiség egészséges és sokoldalú fejlesztése. Szeretnénk tanítványainkat mozgásra, testedzésre igényt tartó, éneklést, zenét kedvelő, szívesen barkácsoló, kézműveskedő, kommunikatív gyermekeknek nevelni. Lényegesnek tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a koruknak megfelelő tanulási módszereket, a rendszeres gyakorlás szükségességét. Számos lehetőséget nyújtanak délutáni szakköreink a szabadidő hasznos eltöltésére. Az első négy esztendőben különösen fontos a tanuláshoz való pozitív hozzáállás, a helyes tanulási szokások, a precízen teljesítő, elmélyült, minőségre törekvő tanulási morál kialakítása. A munka mellett nagy hangsúlyt kap a gyerekek iskolai életében is a játékosság, a játék, a gondtalan gyermekkor élvezete.

2.4.1. Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Elsődleges nevelési feladata az óvoda- iskola átmenet megkönnyítése. Az első év kezdeti szakaszában fontos az egyéni képességek, különbségek feltárása. Ha részképességekben elakadást észlelünk, szakirányú segítség igénybevételével (logopédus, fejlesztőpedagógus) fejlesztjük. A kezdeti időszakban az iskola szokásrendszerével ismertetjük meg tanulóinkat, majd gyakoroltatjuk azt. A kötelességtudat, munkafegyelem kialakítása előfeltétele a későbbi tanulmányi munka sikerének.

2.4.2. A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat. Ebben az életkorban előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások. Fontossá válik a belső motiváció kialakulása, mely a tanuló későbbi iskolai munkájának fontos mozgatórugója lesz. Változatos tanórákkal, korszerű tanulásszervezéssel (csoportmunka, differenciált egyéni munka, interaktív tananyag használata, kooperatív tanulás, kutatómunkák, frontális osztálymunka) fejleszthető a motiváció. Ezen kívül a dicséret, jutalmazás, megerősítés is fontos. Célunk az alsó tagozat végére az önálló tanulás és információszerzés alapjainak elsajátíttatása.

2.4.3. Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Felső tagozatban a nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres tanuláshoz, tanulási eredményességhez szükséges képesség együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- a tanulók egyéni tanulási módszereinek megalapozása
- életkori jellemzők figyelembe vétele
- ismeretek tapasztalati megalapozása
- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, önálló tanulás, önművelés alapozása
- egészséges életvitel kialakulása
- értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése

- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatok követése, fejlesztő értékelés

Fejlesztendő:

- lényeglátás, lényegkiemelés
- összpontosítás, tartós figyelem
- intuíció, kreativitás
- emlékezet, képzelet
- analitikus gondolkodás
- lényegre törő fogalmazás
- véleményalkotás, döntés önállóság

2.4.4. A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A nevelés oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy a tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra.

- Kreatív önálló kritikai gondolkodás, elemzőképesség és vitakultúra fejlesztése. A felelősség az önálló cselekvés, megbízhatóság, kölcsönös elfogadás elsajátítása.
- Az önismeret- a személyes tapasztalatok, a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődő, fejleszthető képesség- a társas kultúra alapja. Ennek megfelelő szintű kialakítása.
- Segíteni kell a tanulók kedvező adottságainak szellemi és gyakorlati képességeinek kifejezésre jutását.
- Hozzá kell segíteni, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe tudja építeni. A tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, tudását.
- Fontos mások megértéséhez, tiszteletéhez, szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képességek kialakítása.

Az iskolának – életkorhoz igazodva – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek során a tanulók kipróbálhatják képességeiket és képessé válnak hivatásuk megtalálására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Fejleszteni kell bennük a segítséssel,

együttműködéssel, vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Fejlesztendő:

- fegyelmezettség, rendszeret
- kudarcátűrés, türelem
- talpraesettség, sikerorientáltság
- kockázatvállalás, megfontoltság
- kitartás
- felelősség vállalása
- nemzeti öntudat
- kapcsolatteremtés, empátia, együttműködés, szabályok szükségessége, betartása

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés célja:

- testmozgás megszerettetése
- egészséges életmód alapvető ismereteinek elsajátítása
- a tanulók fizikai állapotának javítása
- természetes mozgásigény kielégítése

A mindennapos testnevelés feladatai:

- hozza azonos szintre a tanulók mozgáskészségét
- mozgásos feladatokkal alakítsa a legfontosabb jártasságokat és készségeket
- fejlessze a gyerekek ügyességét, testi erejüket illetve állóképességüket
- keltse fel a tanulók mozgás-, versengési- és játékigényét
- segítse elő a testtartási hibák megelőzését

Megvalósítás:

Formái lehetnek: úszás, tornatermi foglalkozások, szabadtéri órák

Szabadban:

- udvari sportpályák
- tanulmányi séta
- tanulmányi kirándulás
- nem tanítási napon szervezett iskolai kirándulások, természetjáró szakkör, játszótér

A mindennapos testnevelés feladatainak kidolgozása során törekedni kell arra, hogy a tantervi követelményekre épüljön, kiegészítve minél több játékos feladattal. Ezzel lehetővé téve, hogy a gyerekek megismerjék, megszeressék a sportot. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Iskolánkban lehetőség van az 5 testnevelés óra órarend szerinti megszervezésére.

Sportköri, tömegsport órák

Sportköreinket az adott tanév eleji igényfelmérés alapján szervezzük.

Szabadidő kibővítése

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint
- udvari sportpályák használata stb.

2.6. Az iskolai beszámoltatás az ismeretek számonkérésének követelményei és formái**2.6.1. Követelmények**

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia.
- A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok

pótlására, hibák javítására.

- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

2.6.2. Az értékelés formái

Pedagógusaink a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékelik, kivétel az első évfolyamon és a második évfolyamon félévig. Utóbbi esetekben szöveges minősítést alkalmazunk.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb heti óraszámú tantárgynál havonta legalább kettő érdemjeggyel értékeli.

Az értékelés legyen folyamatos

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről, amely az osztályfőnökök feladata

A folyamatos értékelés fajtái

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelésén osztályzattal és szóban (képességtárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek üzenő füzet útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az ellenőrzés fajtái

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése: amennyiben a tanuló házi feladatát 3 alkalommal nem készíti el, vagy testnevelés órára felszerelését nem hozza magával, elégtelen érdemjegyet kap. A mulasztások félévkor

érvénytelenednek, kétes félévi és tanév végi eredmény esetén az elégteleneket a pedagógus beszámíthatja.

- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő). Naponta maximum 2 témazáró íratható.
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

2.6.3. Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- Témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- Egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető.
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérők csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk.
- A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Teljesítmény (%)	Érdemjegy
0 – 40	elégtelen (1)
41 – 50	elégséges (2)
51 – 75	közepes (3)
76 – 90	jó (4)
91 - 100	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat módosíthatja a feladat jellegéből fakadóan.

A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőképességbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a digitális naplóba piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül.

Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot lehetőség szerint két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk. Egyéb dolgozat íratását – a röpdolgozat

kivételével - a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot lehetőség szerint két héten belül kijavítja; A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

2.6.4. A tanulók munkájának szöveges értékelése az 1. évfolyamon és a 2. évfolyam első félévében

A törvényi szabályozás:

Az általános iskolában a tanév során érdemjegyekkel- Nkt.54. § (1)-, félévkor és év végén osztályzattal kell értékelni a tanulókat. Kivételt képeznek ez alól az 1. évfolyam tanulói és a 2. évfolyam tanulói az első félévben.

Az 1. osztályban félévkor és év végén összegző szöveges értékelést adunk tantárgyanként. 2. osztályban félévkor az alábbi értékeléseket alkalmazzuk:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt,
- felzárkóztatásra szorul.

A szülő kérésére az 1. évfolyam megismételhető a 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről vonatkozó rendelkezései alapján: „57. § (1) A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.”

2.7. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

- **Hit-és erkölcstan oktatás**

Egy adott évfolyam diákjaiból a református, katolikus, evangélikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

- **Idegen nyelvoktatás**

Egy adott osztály diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

- **Tantárgyi csoportbontások**

Egy adott osztály vagy évfolyam diákjaiból az érintett szaktantárgyakat tanító pedagógusok véleményeinek kikérését követően. Alapelv: a készségtárgyak (informatika, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat), valamint a matematika, magyar nyelv és irodalom tantárgyak lehetőségek szerinti csoportbontása, figyelembe véve az aktuális tanév tantárgyfelosztását.

- **Egyéb foglalkozások szervezése**

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

2.8. A nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk. A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése nem elkülönítetten, hanem az évfolyamok tantervi követelményeiben beépítve, az egyes témakörök részterületeiként megjelennek, és azok a Magyarországon élő többi népcsoporttal együtt tárgyalásra kerülnek. A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

2.9. A tanulók fizikai állapotának edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérési rendje, a tantárgy értékelési rendje A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81. §-a értelmében tanévenként az iskola valamennyi évfolyamára kiterjedően meg kell szervezni a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérést, vizsgálatot az iskola testnevelő tanárai végzik a Magyar Diáksport Szövetség által kifejlesztett NETFIT (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) rendszer felhasználásával. A tanulók fittségi mérését az alábbi alapelvek vezérlik:

- A tanulók általános fittségi mérésével képesek vagyunk a tanulók fizikai állapotát az elvárható egészség standardhoz viszonyítani.
- A szülők által hozzáférhető online felület lehetővé teszi, hogy nyomon tudják követni gyermekük fizikai állapotának változásait. A program konkrét ajánlásokat tesz arra, miképpen tartható meg, fejlesztés esetén miképpen érhető el az elvárható egészségszint.
- A NETFIT rendszer létrehozásakor a kor igényeinek megfelelően, az egészséges, jövőorientált életvezetési kompetencia megvalósítását tűzték ki célul.
- Az eredmények alapján képesek leszünk (szülő, gyermek, testnevelő) a tanulók fizikai állapotának és morfológiai változásainak nyomon követésére.
- A mérési eredmények önmagukban nem alkalmazhatóak osztályzásra! A mérési folyamatot a helyi tantervben foglaltakhoz igazodva az alábbiak szerint értékeljük: A tanulók egyéni fejlődését vizsgáljuk az utolsó mérés eredményéhez képest. Értékeljük a tanulók órai munkáját és a sikeres végrehajtásra törekvéshez szükséges attitűdöt.

2.10. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

2.10.1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jólét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek)

Egészségnevelés:

A tanulók egészségkultúráltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az önsegítés feladatait, módszereit.

2.10.2. Az egészségnevelés célja

Az egészség mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

2.10.3. Az egészségnevelés alapelvei

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni

- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden tanulóra
- helyes cselekvésre serkentő
- segíti az „egészséges iskolai légkör” kialakulását
- segíti a személyiség megerősítését
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (iskolavezetés, tanár, diákcsoporth)

2.10.4. Az egészségnevelés, fejlesztés területei

Testi nevelés

- személyi higiéné
- környezet higiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok, megelőzésre nevelés
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség,) életkorral járó biológiai sajátosságok

Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, kezelése, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

Deviancia megelőzése

- szenvedélybetegségek megelőzése
- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

Szociális higiénés nevelés

Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés,
- vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

2.10.5. Az egészségnevelés színterei

Minden tanár, tanító képes arra, hogy szaktárgyába megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok jelentik az alapját
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése

- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon:

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás” Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz és konfliktuskezelés technikáinak tanítását. Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, a 7-8. évfolyamon beépítjük a DADA-programot. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg. A DADA-programot a rendőrség szakembere tartja.

Egészségnevelés tanórán kívül:

Szakmai szervezetekkel való együttműködés: védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások

Versenyekre való felkészítés:

- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, Szívünk Világnapja
- A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.
- A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon:

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

Helyi kezdeményezések, témnapok:

Olyan témnapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot. Ilyen témnapok a következők: Diáksport-nap: egész napos rendezvény, amelynek középpontjában a sport, az egészség és baleset megelőzés témakörei állnak.

2.10.6. Iskolai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti. Az iskola megfelelően felszerelt ebédlővel rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

2.10.7. Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés pedagógiai célkitűzései az alábbiak:

- szemléletformálás és ezzel együtt a környezettudatos gondolkodás kialakítása ismeretközvetítés és ezzel együtt az aktív állampolgárrá nevelés helyi környezeti problémák megismertetése, megoldása, illetve a helyi környezeti értékek megismertetése és az aktív megóvás
- fenntartható fejlődés előmozdítása.
- A környezeti nevelés tartalma és tanulási módszerei között hangsúlyos a jövővel való foglalkozás (lokális és globális jövő – személyi jövőkép). Környezeti nevelésünk szempontjai az alábbiak:
- Legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)- nemcsak

földrajz és biológia órán téma a környezeti nevelés, hanem más tantárgyak tanórái keretei között is.

- Legyen egyszerre „lokális” és „globális”
- Legyen egyszerre „aktuális” és „jövő orientált”
- Legyen rendszerszemléletű.
- Neveljen problémamegoldásra, amelyet fontos értéknek tekint a tantestületünk.
- Neveljen új értékrendszerre – sokszor kell tudatosítanunk: „az egészség érték”, „fontos a tiszta levegő, talaj, ivóvíz”, „az emberi értékek védelme”- tulajdonképpen ez a teljes nevelési munkánk célja. Legyen multikulturális – nemzetközi kapcsolataink fejlesztésével, idegen nyelvi tantárgyi versenyekkel, és az idegen nyelvek magas szintű közvetítésével.

Erőforrások, személyi erőforrások:

Tanárok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Az iskola jövőképeinek környezeti vonatkozásai, hitvallása:

A bennünket körülvevő természeti és társadalmi értékek megőrzése, védelme létfontosságú környezeti válságokkal teli világunkban. Ezért iskolai oktató – nevelőmunkánk során fontosnak tartjuk, hogy tanulóink érzékennyé váljanak szűkebb és tágabb környezetük – és a világ globális problémái iránt. Törekvésünk, hogy kialakítsuk bennük a felelősséget saját testi és szellemi fejlődésükért, egészségük megőrzéséért. Mindezek mellett célunk, hogy elősegítsük tanulóink környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy felnőve képesek

legyenek környezetük aktív védelmére, értékeinek megőrzésére.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek:

Környezeti nevelés az általános iskola 1-4. évfolyamán

Az iskolába kerülő gyermekeket egy vagy két pedagógus gondjaira bízják. A tanító által kialakított környezet, az általa nyújtott viselkedési minta, értékrend a környezeti nevelés szempontjából is döntő. Az esztétikus, rendezett környezet, a mindennapi élet megszervezése segíti a kisiskolásokat az új környezetben való eligazodásban, és felkelti a vágyukat az iskolai élethez, a munkához nélkülözhetetlen tisztaság és rend iránt. Bár tudjuk, hogy a kisgyerekek először az olvasás, írás, számolás rejtelmeivel vannak elfoglalva, szívesen csodálkoznak rá egy – egy természeti jelenségre, szépségre is. Az iskolaérett gyermek közvetlen környezetének számos jelenségével találkozott már, sok személyes emléke, tapasztalata van, de ennek olykor nincs is tudatában. A tanító dolga, hogy a mozaikszerű tudásdarabokat egymás mellé illessze, rendezze. Nevelési cél: a természet élvezete, szeretete, fontossága, az egyéni felelősség felébresztése (nem pazarolok, nem szemetelek, nem ártok senkinek, magamat megvédem), nem akarom, hogy a természet megváltozzon, hogy a növényeknek, állatoknak, embereknek rossz legyen. A természet védelmére nevelés érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi folyamata.

Tanórai keretek:

A környezetismeret tantárgy a valóságos környezet megfigyelésével, vizsgálatával kielégítheti a gyermeki kíváncsiságot. Felkelti a természeti jelenségek megismerésének vágyát, bemutatja az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében. Ahhoz azonban, hogy a tanítványainkban kialakítsuk a kívánt magatartásformát, erős érzelmi kötődést kell létrehozni, mely e viselkedés egyik motivációs bázisa. Erre lehetőség kínálkozik a magyar nyelv és irodalom órákon is. A versek, a történetek személyes hangon szólnak a gyermekekhez. Nagy íróink és költőink természetszeretete átsugárzik a gyerekekre. Az érzelmi kapcsolat létrejöttét segíthetjük a rajz és vizuális kultúra tanítása során. Itt lehetőség nyílik a természet sokszínűségének,

formagazdagságának tanulmányozására. A természetes anyagok használata új érzékelési területen, a tapintáson, a szagláson keresztül ad élményt a gyerekeknek. A technika - életviteli órákon a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet megismerése nyújt lehetőséget a környezeti nevelés számára. Az ének – zene órákon tanult népdalokban gyakran jelenik meg a természet szépsége. Zenehallgatáskor a gyermekek átérzik a természet szépségét. Törekvés ébred bennük a természet őrzése iránt. A zenehallgatás közös élményt nyújt számukra. Testnevelés órán közvetlenül találkoznak a természeti környezettel, melynek tisztasága, rendezettsége, egészsége közvetlenül is befolyásolhatja tanulóink teljesítményét, „mozgási kedvét”. Az örömmel végzett tevékenység együttműködésre, toleranciára, önnevelésre serkent. A matematika tanulása közben tanulóink megismerkednek az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyaival.

Az alábbi környezeti tartalmakat kívánjuk beépíteni helyi tantervünkbe:

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Törekvés a helyes és szép beszédre, rendezett íráskép
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása.
- A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Erkölcstan:

- A „teljes élet” élése a természet károsítása nélkül (magatartási – és életviteli minták). Az egészséges és esztétikus környezetre való igény kialakítása.
- Annak a tudatosítása, hogy az utódoknak is megfelelő életteret kell hagynunk.
- Környezetünk értékeink felismerése, tisztelete, védelme.

Idegen nyelv:

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése.
- A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia és egészségtan:

- A földi élővilág sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szervezeti- működési jellemzői, az azok között lévő ok-okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei. A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi- lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).

- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Természetismeret (5-6. évf.):

- Az egészséges környezettel harmonikus életvezetési szokások kialakítása.
- A környezet állapota iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes magatartásformák és értékrend kialakítása.
- Környezettudatos döntések elősegítése, környezetszennyezés problémakörének megismertetése.

Földünk és környezetünk:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és életvitel:

- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.
- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Rajz és vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.

- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

A tantárgyak lehetőségeinek kiegészítése az osztályfőnöki teendőkkel

A fiatalok közösségi létének keretét az *osztályfőnök* teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője is. Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek. Az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a gyerekekben formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanuló számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és –feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja. A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes, gondos alakítására való nevelési problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére. Az osztályfőnök összefogja a

szaktárgyak idevágó, de hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását, a tudatos vásárlói magatartás kialakítását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelés, anyag- és energiatakarékosság. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, a különböző akciókban való részvétel is összefűzheti az egyes szaktárgyakat. Az osztályfőnöki órák témájának kínálata akkor hatékony, ha az legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs programnak felel meg. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együttgondolkodását kívánja meg.

Tanórán kívüli keretek

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás. A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Tanulóknak adott külön feladatok

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

2.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az Európai Unió elvárások alapján a települések, kistérségek, régiók, és egyházi fenntartóknak is, kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összemosható, egymást nem helyettesíthető fogalmak, hanem egymás kiegészítői. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet, eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudnak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Esélyegyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.

- A fenntartónak és intézményeinek fenn kell tartani a megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot,
- az emberi méltóság tiszteletben tartását,
- a társadalmi szolidaritás kialakítását:

„Egymásnak mind testi, mind lelki fogyatkozásait a legtűrelmesebben viseljék el.” (Róm 12,10).

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a közoktatásban is kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket, egyszóval a hátránykompenzáció. Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek mind a településen működő azonos típusú intézmények, mind azok tagiskolái, feladat-ellátási helyei között, mind az intézményeken belül, az azonos évfolyamok tanulócsoportjai között érvényesülnie kell. Iskolánk nyolcosztályos. Alaptevékenysége az általános iskolai nevelés és oktatás, a tanulók felkészítése a középiskolai felvételi vizsgákra, a NAT és a törvényi előírásoknak megfelelően megalkotott helyi tantervekben meghatározottak alapján. Ezt a 8 évfolyamos általános iskolai képzést olyan oktatási struktúrában valósítjuk meg, amelyben

kiemelt figyelmet fordítunk a hitbeli nevelésre, a tehetséges tanulók képzésére és az idegen nyelvek színvonalas oktatására.

Az iskola feladatai:

- Pedagógus továbbképzés
- Az esélyegyenlőtlenségre utaló jelekkel rendelkező gyerekek kiszűrése
- Tanórákon kiemelt figyelem
- Fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársa segítségével
- Szabadidős tevékenységek: szakkörök, táborok
- Támogatások: étkezési, tankönyv, alapítványi
- Partnerekkel történő együttműködés
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése
- SNI tanulók segítése
- Rendszeres szűrővizsgálatok
- Fejlesztések, logopédiai foglalkozások iskolában, Nevelési Tanácsadóban
- Egyéni foglalkozások
- A tanulmányi előmenetel nyomon követése

2.12. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

2.12.1 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességei, adottságai,
- az életkori sajátosságok, az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A kollégák folyamatosan tájékoztassák egymást a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta. A tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

2.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

2.13.1. A magatartás értékelésének elvei

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

2.13.2. Minősítés formái

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2). A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

2.13.3. A tanulók értékelése

- A tanulók magatartását és szorgalmát az 1. évfolyamon és 2. évfolyam első félévében szövegesen értékeljük. A 2. osztály második félévétől 8. évfolyam végéig a tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félévben az első öt hónapban-, a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

2.13.4. Magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

„Példás” az a tanuló:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait,
- a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerül a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait, feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik

- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz ” a magatartása annak a tanulónak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.13.5. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi

- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, akinek:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

2.14. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

2.14.1. Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni! Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek. A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

2.14.2. Az iskolai büntetés formái

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- árt az iskola hírnevének,

büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- Szaktanári figyelmeztetés, (szóbeli, írásbeli)
- Szaktanári intés, (írásbeli)
- Osztályfőnöki figyelmeztetés, (szóbeli, írásbeli)
- Osztályfőnöki intés, (írásbeli)
- Igazgatói figyelmeztetés, (szóbeli, írásbeli)
- Igazgatói intés (írásbeli)
- Nevelőtestületi intés (írásbeli)

Az iskolai büntetések megítélésekor a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

3. A BALATONFÜREDI REFORMÁTUS ÓVODA HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda

Tagintézmény neve: Balatonfüredi Református Óvoda

Címe: 8230 Balatonfüred, Mogyoró utca 1.

Telefon/fax: 06/87/343-502

E-mail: balatonfured@reformatusisk.hu

Az intézmény fenntartója: Balatonfüredi Református Egyházközség

Alapító okirat száma, kelte: 2/2020/05.10., 2020.05.10.

Működési engedély száma, kelte: VE/52/00974-2/2020., 2020.06.24.

Engedélyező szerv neve: Veszprém Megyei Kormányhivatal

Az intézmény OM azonosítója: 201682

Az intézmény típusa: többcélú köznevelési intézmény: óvoda és általános iskola

A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

Óvodai nevelés

Szakágazati száma: 851020

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai

091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai

096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben

096025 Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben

Az óvodába felvehető gyermekek száma: 44 fő

Gyermekcsoportok száma: 2

A gyermekcsoportok összetétele: vegyes életkorú

Gazdálkodása:

Az intézmény a fenntartó Balatonfüredi Református Egyházközség által biztosított költségvetés alapján önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik. A gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatait a székhelyen látja el. Gazdálkodással összefüggő kötelezettséget a fenntartó jóváhagyása nélkül nem vállalhat.

Az intézmény egyházi felügyeleti szerve

Balatonfüredi Református Egyházközség

8230 Balatonfüred, Óvoda u. 1.

Tel: +36-87/342-795

E-mail: hivatal@balatonfuredireformatus.hu

Adószám: 19898182-1-19

Az intézmény törvényességi ellenőrző szerve:

Veszprém Megyei Kormányhivatal

Az óvodai nevelés magyar nyelven folyik.

A református óvoda nevelési elveiben és gyakorlatában elkötelezett a keresztyén értékek és életvitel közvetítésében a rábízott gyermekek felé, figyelembe véve a szülőknek azt a jogát, hogy gyermeküket vallási és világnézeti meggyőződésüknek megfelelő nevelésben részesítsék.

3.2. Törvényi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011 évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 77/2025.(IV.15.) az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII:17.) kormányrendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról.
- Az óvoda alapító okirata
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

3.3. A református óvodai nevelés feltételrendszere

3.3.1. Személyi feltételek

A református óvodában az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A Bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

Óvodánkban 4 fő óvodapedagógus és 3 fő óvodai dajka összehangolt munkájával neveljük, gondozzuk a gyermekeket. A nevelő oktató munkát közvetlenül lelkipásztor segíti, valamint óvodatitkári-gazdasági feladatokat a Balatonfüredi Református Iskola titkársága látja el, az óvoda működésével kapcsolatos gondoksági, kertészi feladatokat 1 kertész, hozzájárulva az intézmény zavartalan és színvonalas működéséhez.

Az óvodapedagógusok munkáját gyermekcsoportonként egy-egy fő dajka segíti, a köztük meglévő harmónia és együttműködés, emberi viszonyulás mintaként áll a gyermekek előtt. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel rendszeresen gyógypedagógus, logopédus foglalkozik az óvodapedagógusokkal együttműködve a hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába.

Az tagintézmény-igazgatója hitével, szakmai tudásával, magatartásával elősegíti a gyermekek nevelésében, gondozásában résztvevő munkatársak, pedagógusok, dajkák és technikai alkalmazottak keresztyén világnézetének hiteles átadását a gyermekek és családjuk felé.

3.3.2. Tárgyi feltételek

Az épület 2 csoportszobával, 2 gyermekmosdóval és öltözővel, valamint 1 tornaszobával (ami egyben közösségi teremként is funkcionál) rendelkezik. Az óvodapedagógusok munkáját és az intézmény működését segíti 1 nevelői szoba (egyben könyvtár) logopédiai, foglalkoztató szoba (egyben betegszoba). A dolgozók részére külön öltöző, mosdó és felnőtt étkező is kialakításra került.

Gyermekeink részére tágas, árnyas őshonos fákkal tarkított, változatos felületű udvar áll rendelkezésre. Az udvari játékok megválasztásánál elsődleges szempont volt, hogy

korszerű, biztonságos (TÜV engedéllyel ellátott), többféle fejlesztési lehetőségeket kínáló eszközöket szerezzünk be.

A csoportszobák falai világosak, nagy ablakkal, minél nagyobb teret engedve a fénynek és lehetőséget biztosít a napi többszöri levegőcserének.

A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek.

A berendezési tárgyak, gyermekléptékűek, esztétikusak. A bútorok elhelyezésénél és stabilitásánál fő szempont volt a lehetséges balesetveszély elkerülése érdekében. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, megóvásukban ők is részt vesznek.

A nevelőmunkát IKT eszközök segítik: laptop, projektor, digitális hangfalak és fénymásoló.

A tornaszoba berendezését a biztonsági előírásoknak megfelelően az óvodás korú gyermekek részére készített mozgásfejlesztő eszközökkel szereltük fel.

A 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 2. sz. melléklete által előírt kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléseiről tekintetében a neveléshez szükséges eszközökkel rendelkezünk.

3.4. Pedagógiai programunk szellemisége

3.4.1. Gyermekkép

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket.

Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tervszerű nevelő hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában.

Az elfogadó és a gyermeki megnyilvánulásokat, önálló próbálkozásokat, kiemelten a játékot és a mesét, éneket támogató légkörben alakulnak azok a tulajdonságaik, melyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek. Nyitottak az őket körülvevő világra, együtt érzők társaikkal, együttműködésre, egymás segítésére képesek, elfogadják a másságot. Felismerik, képesek kielégíteni saját szükségleteiket.

Nevelőközösségünk érzelem gazdag, boldog gyermekek nevelésére törekszik, akik fogékonyak a szépre, értéknek tekintik saját egészségüket, és az őket körülvevő természeti környezetet, önálló és kreatívok.

Harmóniában és szeretetben élnek Istennel, önmagukkal és környezetükkel.

3.4.2. Óvodakép

Óvodai nevelésünk sajátossága Krisztus szeretetének, megértésének sugárzása. Ennek érdekében minden nevelő hatást úgy szervezünk, hogy az bizalmat, hitelességet és feltétel nélküli elfogadást jelentsen a gyermekek számára. Az óvodás gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a nevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségetek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az érzelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Biztosítjuk a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban.

3.4.3. Óvodai nevelésünk alapelvei

- Harmonikus személyiségfejlődésük elősegítésére az egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- Érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelő hatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- Az intézmény és a család együttműködésében, a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonynak.

- Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
- Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.
- A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztyén kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

3.4.4. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, személyiségük kibontakoztatása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének segítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív nevelése, képességeik differenciált fejlesztése.
- A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.
- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó emberekké válnak.

3.4.5. Keresztyén szellemű nevelés

Bibliai történetmondás óvodánkban:

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való

ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepkörök. Az óvodában a 2,5-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek.

A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk.

Varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek, érezzük ilyenkor ennek a titokzatosságát és a mégis közellévőségét. Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kénysztől.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történetmondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodapedagógus személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szószerinti visszaadása.

A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az ősz bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. A gyermek imádság egy-két mondat. Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetek hozzá, mert meghallgat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A tanult imádságokat önállóan mondják. Az imádság mondás életük természetes részévé válik.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.

- Segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

3.4.6. Elvárás munkatársainkkal szemben

Olyan etikai és szakmai elvárás a kíváncsú óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetelt. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk.

A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat. Úgy teszem a dolgom mások javára, hogy csendben igyekszem a helyeset cselekedni. Az óvodapedagógus legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (bibliaórák, áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Pedagóguskép:

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőséget. Az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik, tudatosan fejlesztik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az elért eredményekről, gyermekének fejlődéséről. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekvés az intézmény minden partnerével. Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt. Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

Pedagógiai asszisztens kép:

- figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- a gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.
- tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.
- magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka kép:

- figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- a szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

3.4.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők

nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják.

3.5. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai

3.5.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi, lelki és értelmi fejlődésének elősegítése. Az életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket az ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód alakításához.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve
- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése,

a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának
ösztönzése, a fogmosás szokásainak alakítása.

Feladat:

- sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar;
- változatos, vitamindús étrend, mindennapos zöldség és gyümölcsfogyasztás;
- a családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások).

A fejlesztés tartalma:

A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvé tel
foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon. kirándulásokon, ren-dezvényeken

A csoportszoba beren-dezésének használati eszközeinek, játékok-nak a helye,
azok rend-ben tartása

Az épület egyéb helyi-ségeinek, berendezési tárgyainak rendelte-tésszerű
használata

A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök
előkészítése és helyre-tétele és azok használá tának tanulása

Differenciált segítség-nyújtás: A speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl.:
szemüveg, halló-készülék, stb... esetében), és a mozgás ügyetlen gyerekek ré
szére

pihenéshez szükséges felszerelések, terembe-rendezések

tisztálkodáshoz szüksé ges felszerelések

A teremben és a sza-badban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje:
játékeszközök

táplálkozás - étkezésnél (terítés)

mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök

öltözködés rendje

foglalkozásokhoz szük séges felszerelések

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

Önálló:

- a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok
használatában,

- a WC használatakor,
- a fogápolásban,
- öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
- önkiszolgáláskor,
- a kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

Megfelelően használja:

- az evőeszközöket (villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- a környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarítóeszközök).

Tud:

- cipőt fűzni és kötni
- gombolni,
- teríteni.
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni
- természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

Ismeri:

- a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- a zsebkendőhasználat módját, ruházatának tisztántartási lehetőségeit,
- a rendetlenség megszüntetésnek módjait.

Segít:

A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben, a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

3.5.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Kiemelten fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, melyen egész nevelési rendszerünk alapul. Az óvoda családi, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre tevékenységekre serkent, és ösztönzőleg hat a gyermekek érzelmi kötődéseinek alakulására. Erre az óvodapedagógus keresztyén beállítódása, példamutatása ad indítékot a gyermekek számára.

A gyermekek mindennapi életének színtereit otthonossá, barátságossá, játékra motiválóvá tesszük, ennek folyamatos alakításában a gyermekek is részt vesznek. A csoportszobát közösen díszítjük az aktuális témáknak, ünnepeknek, szimbólumoknak megfelelően. A csoportszoba berendezési tárgyai a gyermekek játéka és a különböző tevékenységeik szerint alakíthatók. A gyermekeknek saját öltöző szekrénye van, ahová a személyes holmijukat elhelyezhetik.

A gyermekek óvodába lépését az „anyával együtt történő befogadás” lehetőségével igyekszünk megkönnyíteni. A befogadás, beszoktatás tervezése és szervezése során figyelembe vesszük a fokozatosság elvét és a gyermek-szülő kapcsolathoz igazítjuk. A gyermekek a csoportnak egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai. Megismerésük, képességeik, érzelmeik, kötődésük mindennapi cselekvéseik, játékaik és beszélgetések által történik. Ezekre alapozva valósítjuk meg egyéni fejlesztésüket, esetleges szorongásuk feloldását.

Az érzelmi elfogadásból táplálkozva alakítjuk ki a gyermekekben a közösségi együttélés alapvető normáit, mint a felelősségérzés, kötelességtudat, konfliktustűrő-és megoldó képesség. Az együttélés szabályait fokozatosan ismertetjük meg, és fogadtatjuk el velük, később bevonva őket újabb szabályok megfogalmazásába. A mindennapi mese, ének és tartalmas játék segítségével lehetővé tesszük, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék azokat az erkölcsi érzelmeket, melyek szocializációjuk szempontjából elengedhetetlenek, a segítőkészséget, együttérzést. A közösségi hatások lehetővé teszik, hogy a gyermekek én tudata megerősödjön én-képe a különböző sikeres próbálkozásokban és kapcsolatokban differenciálódjon. Természetessé válik a kezdeményezés éppúgy, mint az elfogadás és az együttműködés.

Jelentős szerepet tulajdonítunk óvodánkban a napi rendszerességgel ismétlődő csendes perceknek, mesehallgatásnak, Bibliai történetmondásnak és közös ünnepvárásnak.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében igénybe vesszük a logopédus, pszichológus segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- szeretetet, otthonos körülményeket árasztó esztétikus környezet megteremtése,

- biztonságérzetet adó szokás-és szabályrendszer alakítása, mely lehetőséget ad a közös élmények átélésére és az önálló elképzelések megvalósítására,
- az egészséges énkép, reális önértékelés alakulásának segítése,
- empátiás készségük és szociális érzékenységük fejlesztése,
- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése az érzelmi kifejezőmód elmélyítésével, önkontroll alakításával, motivációs szükséglet kontrollálásával,
- az emberek különbözőségének megértéséhez, és elfogadásához szükséges beállítódásuk alakítása,
- a keresztyén értékrendnek megfelelő erkölcsi tulajdonságok alakítása, pl. becsületesség, igazmondás, a tettek reális következményeinek elfogadása, egymásra való figyelés, öröm, megbecsülés érzésének megtapasztaltatása,
- a kötődést erősítő érzelmek és kifejezőmódok erősítése, a családhoz, óvodatársaihoz, felnőttekhez, szülőföldhöz, nemzethez, természeti és épített környezethez,
- baráti kapcsolatok segítése, tiszteletben tartása,
- egymás iránti felelősségvállalás megalapozása,
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játzó- barkácsdélután, ünnepek),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- kialakul a közösség, társak iránti igényük,
- képesek betartani a közösségi élet szabályait, alkalmazkodnak a szokásokhoz,
- konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek,
- kialakul az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez szükséges készségek, egészséges énképük,
- a választott tevékenységben kitartók, a tevékenységet türelmesen befejezik,

- feladattudatuk kialakulóban van,
- szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek,
- felelősséget éreznek egymásért és a vállalt feladatokért, kialakul önfegyelmük,
- tudják érzelmeiket kifejezni szóban, cselekedetben,
- empátiás készségük megnyilvánul,
- társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük kialakul, elfogadják a másikat, toleránsak.

Fejlesztés tartalma:

Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás):

Beszoktatás: a leválási nehézséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)

Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások; Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése stb.)

feltárása: Játéktevékenységek;

- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek:

Reális ismeretek nyújtása; Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinál: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása); -

Munkatevékenységek, a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;

Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások stb.); Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;

Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

Gyermekek ünnepei: születésnap, gyereknap, anyák napja, évzáró;

Természettel, néphagyományokkal összefüggő ünnepek: szüret, advent, mikulás, karácsony, farsang, húsvét, pünkösd. Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnepek.

3.5.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodában a teljes nevelési folyamatot áthatja. Derűs légkörben, vonzó tevékenységekkel, interperszonális kapcsolatokkal ébresztjük fel és

tartjuk fenn a gyermekek beszédkedvét. Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok példamutató, utánzásra alkalmas kifejező, szép beszédét, valamint az árnyalt metakommunikatív kifejezésmódot.

A nap során természetes módon adódó helyzetekben megéreztetjük a gyermekkel a magyar nyelv változatosságát, játékosságát, érzelmeket kifejező árnyaltságát, humorát. Tudatos megerősítéssel érjük el, hogy kialakuljon az életkoruknak megfelelő anyanyelvi kultúrájuk, az élményközpontúság figyelembevételével. Olyan kommunikációs helyzeteket teremtünk, melyekben fejlődik beszédkapcsolatuk, képessé válnak azok folyamatos fenntartására.

Részletesen feltárjuk a gyermekek nyelvi fejlődésének családi hátterét, jellemzőit. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetések, mesék és az azzal kísért együttes tevékenységek fontosságára.

A beszédhibák megelőzése érdekében játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, kiejtést, beszédritmust, hanglejtést. Kihasználjuk a mese, a vers és a bábjáték pedagógiai hatását.

Az értelmi fejlesztések, nevelés a gyermekek érzelmi képességeinek sokirányú fejlesztését célozza. Építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, a játék során szerzett spontán tapasztalataikra. Az egyéni fejlesztés keretében megteremtjük ezek felhasználásának, alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban. Főleg önkéntelen figyelmükre támaszkodva a tevékenységek során biztosítjuk a sok mozgást, cselekvést, a tárgyak, dolgok jelenségek szemléletességét, azok sokoldalú érzékelését. A tapasztaltak szóbeli megfogalmazására készítetjük a gyermekeket, miközben gondolkodásukat tartalmilag és formailag is fejlesztjük.

Megteremtjük az önálló tanuláshoz szükséges feltételeket, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségét. A gyermekek élményeit, tudását, tapasztalatait folyamatosan bővítjük az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Eközben fejlődnek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségeik és képességeik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a pozitív beszélő-környezet megteremtése,
- az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése,
- a szókincs, a kifejezőkészség fejlesztése, a nyelvtanilag helyes beszéd alakítása, beszéd bátorság fejlesztése,

- a nyelvi identitás és alkotóképesség fejlesztése,
- az érzelmek felismerése és kifejezése,
- a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- a minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása,
- a gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témák figyelembevétele,
- fogalmaik, képzeik gazdagítása az új tapasztalatok összekapcsolása a már meglévőkkel, az alkotóképesség és a képzelet fejlesztése,
- a műveltség megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, az esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- az együttműködés képességének fejlesztése a közös feladatmegoldások által.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- igénylik a mindennapos mesélést, képesek követni, megérteni belsővé formálni a mondanivalóját,
- szívesen beszélnek egymással és a felnőttekkel, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,
- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét,
- a metakommunikációs jelzéseket megértik, maguk is alkalmazzák,
- minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- képesek az átélt események, történések, mesék, érzelmek felidézésére,
- képesek elemi következtetésekre ok- okozati összefüggések felismerésére,
- képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás,
- megjelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában,
- képesek előre látni tevékenységük következményét, képesek időben előre gondolkodni,
- kombinatív képességük játéktevékenységeikben megnyilvánuljon.

Fejlesztés tartalma:

Az óvónő modell szerepe érvényesüljön.

Beszédtechnikai hibák korrigálása.

Szókincsbővítés,

Beszéd- és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül.

Megfelelő artikuláció

Beszédkedv fokozása.

Beszédészlelés, beszédértés fejlesztése.

Tiszta magyar beszéd kialakítása.

3.6. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda gyermekcsoportjai vegyes életkorúak. Nézetünk szerint ez kedvező feltételeket teremt a differenciált egyéni fejlesztéshez, a fejlettség szerinti beiskolázáshoz, a közösségi nevelés hatékonyabbá tételéhez. A gyermekek érdeklődésük, szabad választásuk szerint vesznek részt a legtöbb tevékenységben. Kivételt képeznek az életkorhoz (egyéni fejlettséghez) kötött elfoglaltságok és tanulási helyzetek. Pl.: úszás, nagymozgásos foglalkozások, egyéni fejlesztések.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a rugalmas napirend biztosítja a feltételeket, melyet a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek jellemeznek. A napirend folyamatos játékidőt tesz lehetővé, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a hosszan tartó, gyakran napokon át folytatható játékhöz alkalmazkodva. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, segítik a helyes életritmus kialakulását.

A napirendben és a hetente ismétlődő heti rendben a csoportos óvodapedagógusok határozzák meg a gyermekek számára felkínált játék és egyéb tevékenység tartalmát. Az óvodai csoportokban naponta 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú óvodában nevelkedő gyermeket tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni. A gyermek fejlődésének nyomon követésében az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

Naponta teremtünk lehetőséget előszavas mesélésre, verselésre, éneklésre, rajzolásra, festésre, környezetükkel való aktív ismerkedésre, a szervezett játékos mozgásra. Hetente egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk a tornateremben vagy az udvaron. A különböző napirendi elfoglaltságok ideje rugalmasan kötött, az óvodában töltött idő és a tevékenységek sokfélesége miatt. A rendszerességgel szervezett délelőtti csendes percek az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti rövid, kötött imádságok mondásának szokása az Istennel való beszélgetés, kapcsolat alakulását segítik.

A nevelési folyamat ritmusát az évszakok, a keresztyén és egyéb ünnepek, jeles napok váltakozása adja meg.

Az óvoda ajánlott napirendje

6.30 -7.00	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban
7.30-11.45	Érkezés, gyermekek fogadása Játék , szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések, Kötetlen tevékenységek (vers-mese, ének-zene, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, matematikai tartalmú tapasztalatok) Mindennapos mozgás, mozgásos játékok 5 perc Beszélgetőkör, Áhitat csend percek, kötött tevékenységek, hitre nevelés (heti téma megbeszélése, mese-vers, ének-zene, énekes játékok, külső-világ tevékeny megismerése, iskola-előkészítő fejlesztések) 15-45 perc Öltözködés, udvari játék, séta. Tisztálkodás. Játék , egyéb tevékenységek a szabadban
12.00-15.00	Testápolási teendők, ebéd, mesehallgatás , pihenés
15.00-16.00	Folyamatos ébredés, testápolási teendők, előkészületek az étkezéshez, uzsonna Játék, szabadon választott tevékenységek , egyéni képességfejlesztések, hazabocsátás
16.00-16.30	Játék , egyéb szabadon választott tevékenység az összevont ügyeletes csoportban

A tevékenységek időtartamának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt.

A játék és szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el. Nyáron (júniustól augusztusig) az óvodai tevékenységek nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakon belül az óvoda zárva tartásának idején felújítási, karbantartási munkát végezne

Értelmi fejlesztés, nevelés

Célok:

- érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt;
- testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése;
- a gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás);
- sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása;
- a környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés;
- kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukció, beszédértés, beszédprodókus, nyelvi képességek);
- egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése;
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése;
- önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése;
- vizuális percepció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése;
- figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.

Feladat:

- a valóság megismerésének, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása;
- tárgyak elemzése (analízis);
- egyes elemek összekapcsolása (szintézis);
- egyszerű kísérletek;
- érdeklődés fenntartása;
- önállóságának tiszteletben tartása;
- ismeret - és tapasztalatszerzés biztosítása;
- mozgásos tevékenységek;
- sokoldalú tapasztalatszerzés.

Fejlesztési tartalmak:

- verselés, mesélés,

- ének-zene, énekes játék, gyermektánc,
- rajzolás, mintázás, kézimunka,
- mozgás,
- a külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok
- bibliaismeret,
- néphagyományok.

Tevékenységi formák:

- játék,
- tanulás,
- munka.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére;
- próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban;
- rendelkezzen problémafelismerő és - megoldó képességekkel;
- tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani;
- vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét;
- törekedjék az önértékelésre;
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

Esztétikai nevelés és ízlésformálás

Cél:

- élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés;
- környező világ érzéki úton megfoghatóvá váljon;
- a valóság esztétikai felismertetése, befogadása, létrehozása;
- alapvető illemszabályok elfogadása.

Feladat:

- nyugalmas, tevékenységre serkentő légkör;
- eszközök biztosítása, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakítását (festék, filc, gyurma, mesekönyv, bábozás, báb. paraván, különféle természetes anyagok);
- tágas, világos csoportszoba;
- dekorációk természetes anyagokból;

- felnőtt dolgozók igényesek a megjelenésükre;
- kulturált viselkedési szabályok betartása;
- esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

- változatos és rendszeres élménynyújtás;
- gyönyörködtetés és a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtése;
- széleskörű tevékenységrendszer biztosítása;
- esztétikus környezet felismerése, óvása, alakítása;
- séták, kirándulások, mesék, bábozás, énekes játékok, ünnepek, természeti-társadalmi környezet megjelenítése az ábrázolás eszközeivel;
- külső világ tevékeny megismerése;
- játék;
- mozgás;
- mesélés, verselés;
- ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, mintázás, kézimunka
- Bibliaismeret,
- környezet-néphagyomány.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- kialakul az igénye az esztétikus környezet iránt;
- képes maga is létrehozni, alakítani, formálni a környezetet;
- fogékony a szépre: természetben, társadalomban, művészeti alkotásokban, népi tárgyakban.
- képes megfogalmazni esztétikai élményeit;
- beszédében igényévé válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus;
- igényes a megjelenésére;
- viselkedési és az érintkezés szabályait ismeret és betartja;
- esztétikai tevékenysége belülről fakadó, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

3.7. Az óvodai élet tevékenységformái

3.7.1. Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb nevelési eszköze, szükséglet és létforma a kisgyermek életében. Sokrétű és összetett viselkedést, életmódot feltételez.

Minden nap biztosítjuk a zavartalan, hosszan tartó szabad játékot.

A játékban a kisgyermek szinte észrevétlenül tanul, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív, negatív élményeket. Viselkedését is befolyásolhatja a játék, hisz újra élheti kellemes élményeit, megnyugodhat, kiélheti szorongásait. A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását és az alkotó együttműködés kialakulását. A játék szabadon választott, külső céltól független, melyet örömezés kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legtipikusabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékba tagolja. Így válnak kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé a mozgásos játékok, a szerepjátékok, az építő, konstruáló játékok, a szabályjátékok, a dramatizálás és a bábozás, de a gyakorló játék létjogosultságát is tiszteltben tartjuk. Nem választhatók szét egymástól; - a játék folyamata, módja teljes egész. Pedagógiailag egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését.

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére. Követve vezeti a csoport szabad játékát, bekapcsolódik, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. A gyermekek szabad játékához és különböző

tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki. A csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékokból létrejövő játék külső feltételei. A belső tér kialakításakor az esztétikai szempontok mellett figyelembe vesszük, hogy a bútorok, berendezési tárgyak könnyen mozgathatók legyenek, teret adva a gyermek játékában megnyilvánuló fantáziájának, kreativitásának.

A csoportszobát kuckósan rendezzük be, mert gyermekeinknek körül kerített kis világra, védettségre, meghittsége van szükségük. Egyszerű, áttekinthető és elkülönülésre alkalmas belső teret alakítunk ki, melyet kis paravánok, polcok a gyermekek méretéhez igazodó bútorok tagolnak. Jó minőségű, főként természetes anyagú, esztétikus, a gyermeki képzelet szabad áramlását ösztönző anyagokat, játékszereket biztosítunk.

Minden évszakban sokat játszunk az udvaron, adottságait kihasználva itt is megteremtjük a szabad játék lehetőségét.

Cél:

- a gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.

Feladatok:

- a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
- gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
- a gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
- valódi játszótársként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
- ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
- a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játékszituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),

- udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képesek kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat,
- tudnak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

Fejlesztés tartalma:

3-4-5 éves korban:

Gyakorlójáték:

ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok; ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok -
játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

Szerepjáték:

egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban);

Barkácsolás:

egyszerű játékok készítése óvónői irányítással; Építő, konstruáló játék:
összeépíthető, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján:

4-5-6-7 éves korban

Gyakorlójáték:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

Szerepjáték:

a játékszabályok elfogadása és betartása; a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

Barkácsolás:

játékkészítések; ajándéktárgyak készítése.

Dramatizálás, bábozás:

- bábkészítések, önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

Építő, konstruáló játék:

összeszerelhető, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

Szabályjáték:

verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

- értelemfejlesztő társasjátékok szabálykövetése

3.7.2. Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelesség - és felelősségvállalás alakításának eszközei a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő pozitív értékelést igényel.

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismertetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

Feladatok

A munka irányításának elvei:

- az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- fokozatosság betartása;
- a gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;
- az értékelés ösztönözze a gyermekeket az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését;
- a munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

Feltételek megteremtése:

- munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- eszközök, szerszámok biztosítása;
- tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- "Én csináltam"- "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása,
- a munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvásának biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.
- vigyáznak a terem rendjére.
- megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- ünnepekre ajándékot készítenek.
- megbízatásukat számon tartják, önállóan végzik.
- az élősarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.
- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).
- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.
- önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evőeszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat,
- a munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik,
- a munkafolyamatok célszerű sorrendiét betartják.
- minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

Fejlesztés tartalma:

Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása; A mindennapi élettel kapcsolatos munkák

3-5 éves korban:

Alkalomszerű munkák:

Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;

-Megbízatások önkéntesség alapján; -Ünnepi készülődések ajándéktárgy készíttéssel, díszítő munkákkal;

-Udvar és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyretétele);

-Üzenetátadások; -Óvónői segítséggel játék, javítás.

Növények gondozása:

Megfigyelő tevékenységek irányítással; Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel;

5-7 éves korban:

Alkalomszerű munkák:

Üzenetközvetítés; Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások; Ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is;

Segítségadás a bátoratlanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.

Növények gondozása:

Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtatás,)

- Környezetrendezés;

Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),

Naposi munka:

Étkezés előkészületeinek teendői (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta asztalon való elhelyezése);

- Terem és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

3.7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

- Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Tágabb környezetben szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés

során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésben valósul meg.

- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás
- (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.
- Óvodánkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.

Feladat:

- a tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- a tanulás feltételeinek megteremtése;
- a tanulás megtervezése, megszervezése;
- a tanulás irányítása;
- problémahelyzetek megoldatása,
- képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- a beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- feladattudat kialakítása;
- a szándékos figyelem időtartamának növelése:
- az önfegyelem kialakítása.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- tudnak önállóan konkrét, elemi ismeretek és jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- többféle megoldásra törekednek;
- a szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- segítőkészséggel értékelik egymás megoldásait;
- kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb.);
- rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

Fejlesztés tartalma:

Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átélése Kötetlen szervezeti formában a

játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi formában.

Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;

Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;

Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;

Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;

A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;

Tapasztalatszerzések következtetések levonása,

Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,

- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;

Önellenőrzésre való rávezetés;

Egymás megoldásának értékelése.

3.7.4. A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.
- Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.
- Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt,

helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

Feladatok:

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása;
- ítélőképesség fejlesztése;
- értelmi képességek fejlesztése;
- környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása.

Fejlesztés tartalma:

Társadalmi környezet

család, családtagok, a család élete;

az óvoda épülete, az, óvoda környéke;

a felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége;

felnőttek munkája egyes munkahelyeken, foglalkozások;

A felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése:

viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérés, megszólítás stb.

az ember testrészei, külső tulajdonságai;

érzékszervek megnevezése, ápolása;

egészséges életmód, egészség megőrzése;

közlekedési eszközök: személyszállítók - teherszállítók;

közlekedési eszközök: vízi - légi szárazföldi;

helyes gyalogos közlekedés faluban - városban, közlekedési magatartás kialakítása;

környezetünk megóvása, tisztántartása;

környezetünk színei és színárnyalatai.

Természeti környezet

A természet változásai évszakok időjárás ev, hónap, hét, nap, napszakok

Tavaszi

időjárás változása, természet ébredése, bogarak, rovarok, madarak tavaszi hírnökei, tavaszi virágok, tavaszi munkálatok a kertekben és a szántóföldeken, tavaszi zöldségfélék, tavaszi öltözködés, növények ápolása, gondozása;

Nyár:

időjárás változása, természet változása, nyári öltözködés, - nyári élmények, nyaralások, fák bokrok, növények gondozása locsolása.

Ősz:

időjárás változása, őszi öltözködés. a természet változása- lombhullás stb. őszi betakarítások, szüret stb. őszi termések, gyümölcsök, virágok, őszi munkálatok a kertekben, költöző madarak megfigyelése, - udvari munka, gereblyezés, levéltakarítás.

Tél:

időjárás változása, természet változása, téli csapadékok megfigyelése, - téli öltözködés, fűtés, fűtési módok, téli örömök a hóban, szánkózás, hógolyózás stb. téli madáretetés, - élősarok gondozása, ágak hajtítása, magvak csíráztatása, szobanövények gondozása;

Állatvilág:

az állatok tulajdonságai, életmódjuk, az állatok gondozása, hasznuk. állatok és kicsinyeik, állatok csoportosítása lakóhelyük szerint, vadállatok,

vadonélő állatok,

ház körül élő állatok.

háziállatok.

vízben élő állatok,

bogarak, rovarok,

madarak.

Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

Fejlesztés tartalma:

- megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint;

- mennyiségek összehasonlítása;
- több kevesebb ugyanannyi,
- hosszabb - rövidebb,
- alacsonyabb magasabb.
- szélesebb - keskenyebb
- sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek);
- sorba rendezés egyéb szempontok szerint;
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben);
- soralkotások, sorváltások balról - jobbra, föntről - lefele;
- állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése);
- tapasztalatszerzés a geometria körében;
- testek - síklapok felismerése, megnevezése;
- építés szabadon testekből;
- építés (letakarás) síkmértani formákból;
- tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása;
- szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése;
- tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
- irányok, arányok megfigyelése (bal jobb, alá fölé, mellé, köze, előtt mögött, vízszintes - függőleges);
- térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje közepe vége, első utolsó, fenn lenn. felső középső alsó).

Hagyományok, néphagyományok ápolása:

- természetes anyagok felhasználásával barkácsolás, technikái: megismertetése;
- népi játékeszközök készítése;
- tárgyi értékek bemutatása, gyűjtése és elhelyezése a kijelölt helyen;
- egyszerű magyar tánclépések megtanítása;
- népi gyermekjátékok tanítása;
- a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napok számbavétele;
- naptári ünnepek, szokások, események, népszokások.

Természet- és környezetvédelem:

- a csoportszoba szépítése, tisztántartása;
- a csoportszoba és a hozzátartozó helyiségek tárgyainak, eszközeinek, berendezéseinek megbecsülése, megóvása;
- a szobanövények, élősarok ápolása, gondozása;
- az óvoda udvarának rendben tartásában, tisztántartásában közreműködés (gereblyézés, szemétszedés);
- a fák, bokrok locsolása, megóvása;
- községünk utcáinak, tereink tisztaságánál, megóvása;
- a közösségért, a közért végzett munka pozitív érzelmi feltöltődése.

Természet- és környezetvédelem

Cél:

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

Feladat:

- Ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;
- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése;
- a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért;
- tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a környezet tisztántartása, megóvása: környezettudatos magatartás kialakítása.

Hagyományok, néphagyományok ápolása

Cél:

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság és a népi kultúra megismertetése, megszerettetése;
- az idősek tiszteletére, szeretetére nevelés.

Feladat:

- a közvetlen környezet. a táj, a község népi értékeinek bemutatása;
- néphagyományok, népszokások megismertetése;
- hagyományok ápolása.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- szüret (termés-betakarítás)
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Hagyományos ünnepek:

- Tanévnyitó istentisztelet
- Karácsony
- Nemzeti ünnep: március 15.
- Anyák napja
- Tanévzáró istentisztelet
- Városi rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése

Fejlesztés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- tájékozódnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: posta, gyógyszertár, orvosi rendelő, stb).
- ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- ismerik a gyalogos közlekedés szabályait;
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat,
- ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- ismernek néhány növényt, termést;
- gondozzák, ápolják a növényeket;
- ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat:

- ismernek néhány rovar, bogarat;
- megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;
- érzik és helyesen használják a mennyiségekkel. halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több. kevesebb, ugyanannyi)
- tájékozóknak a tízes számkörben, ismerik a tő- és sorszámneveket;
- megfogalmazznak állításokat (igaz - hamis);
- ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- felismerik az egyszerűbb testeket, síkmértani formákat;
- tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- ismerik az irányokat, arányokat;
- képesek gondolkodási folyamatokra;
- részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- megbecsülik a felnőttek munkáját;
- gondozzák, ápolják a növényeket;
- gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- vigyáznak környezetük tisztaságára
- szívesen tevékenykednek a közösségért;
- megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;
- megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- felismernek és megneveznek néhány népi tárgyat, eszközt;
- megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;
- tisztelik, szeretik az idős embereket;
- szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
- erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

3.7.5. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki

fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese és a vers örömforrás, esztétikai- és társas élmény. Nyelvi és gondolati szinten is nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes **magyar** népmesék biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, és önmaga iránt. A mese képi és konkrét formában, - esetenként a bábozás, dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedésformákat. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válás, valamint a *keresztyén erkölcs motiválta cselekvések érzelmi megalapozását*.

A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel tájékozódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Jelentősége túlmutat a gyermekkoron, krízishelyzetekben valódi lelki erőként, támaszként jelenik meg. Népünk bölcsességét kikristályosodott formában hordozó népmeséink szemléletes magyarázatot adnak a világ egészéről, az emberi természetről. Ápolják a transzcendenshez vezető utat, hiszen az átélés szintjén a mese és a hit közös lényege az, hogy mindkettő kísérlet önmagunk elhelyezésére a világmindenségben. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. Az előszavas mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására.

Célok:

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.

Feladatok:

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,

- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színterének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- A gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- A gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmának, meghittségének megteremtése.
- a saját mese, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- megszilárdulnak a mese – vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik
- szókincsükben, mondataalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete
- képessé válnak az irodalmi élmény befogadására
- képesek ráhangolódni, és figyelmesen, csendben végighallgatni a mesét
- rajzaikat és kézműves tevékenységeiket is ösztönzik irodalmi élményeik
- képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel
- képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást,
- esztétikai érzékük formálódik, érzékelik a szavak szépségét, humorát.

Fejlesztés tartalma:

Verselés, mesélés

Beszélgetések a napi tevékenység során;

Beszédművelés:

Beszédhallás, beszédértés fejlesztése, helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakor-latok, zöngés és zöngétlen hangok differenciálása mintaköveteléssel, artikulációs gyakorlatok, nyelv-törők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok, időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;

Idő-és térbeli egymásutániség felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);

Vers- és mesemondások;

- Irodalmi művek, mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, altatók stb.) hallgatása.

Mesék (állat, tündér, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék; Versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);

Irodalmi művek dramatizálása, bábozása gesztikulációval való eljátszása.

Tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzések kifejezése mi-mikával.

Könyvek, folyóiratok nézegetése:

Színházi élmények nyújtása - gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

3.7.6. Ének, zene, népi játék, tánc

A zenei anyanyelv az óvodás korú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége. Magában hordozza a környezet hangjainak megfigyelését, az ölbeli játékokat, a népi gyermekdalokat. Az éneklés, a népi játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az énekes népi gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A

kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

Néphagyományaink őrzése mellett a Kodály alkotta módszer folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklésre, zenélésre vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat lehetőség, ezért az óvodapedagógus mindig készen áll egy-egy helyzet kihasználására. Támogatja, bátorítja a gyermekek próbálkozásait a maguk által kitalált, esetleg halandzsa szöveggel megformált alkotásokra.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint állami, egyházi ünnepekhez fűződik.

A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy a bibliai történetek megismertetésére a református zenei anyanyelvet is felhasználhatjuk.

Fontos, hogy a református óvoda keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. Ennek lehetősége az áhítatokon kívül az éneklésben rejlik.

Célok:

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.

Feladatok:

- a népi játékaink, dalaink élményszerű közvetítése, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek),
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömének megéreztetése;
- Metrumérzék, ütemérzék, ritmusérzék, tempóérzék, egyensúlyérzék fejlesztése
- a zenei alkotókedv felébresztése, támogatása,

- visszhangjáték, kérdés-felelet játék
- zenei képességek és készségek fejlesztése utánzás és játékos gyakorlás útján,
- Zenei hallásfejlesztés: hangmagasság, hangerő, hangszín, belső hallás fejlesztése.
- Zenei formaérzék: motívumhangsúly kiemelése mozgással, dallammotívum, ritmusmotívum fejlesztése.
- igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbeli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások válogatása,
- A zenei élmény mélysége, időtartama összefügg azzal, hogy milyen környezeti élményhez kapcsolódik: a mesék világát színesíthetjük, a kirándulás élménye is jó alkalom, állatokról való beszélgetéskor stb.
- önismeretük, önállóságuk, önfelegyelmük fejlesztése az egyéni képességek megismerésével és a szerepvállalás segítségével,
- érzelmi, esztétikai élmények nyújtása az igényes zenehallgatással.
- az óvodapedagógus énekeljen gyakran a gyerekeknek olyan zsoltárokat, dicséreteket, amelyek nem szán elsajátításra, de szövegüknél és dallamuknál fogva mégis magával ragadók.

Fontos, hogy a református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. Egy adott tevékenységi formához hozzákapcsolhatunk egy-egy éneket és kihasználhatjuk azok rendszeres visszatéréséből adódó lehetőségét

- áhítatra hívó és áhítatból kivezető énekkel,
- imádság előtti és utáni énekkel,
- étkezés előtti és utáni ének,
- elalvás előtti énekkel,
- név-, vagy születésnap megünneplése áldást kívánó énekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- szívesen, örömmel, gátlások nélkül énekelnek, használják az ütőhangszereket,

- maguk is kitalálnak, alkotnak dallamokat, szövegeket, táncmozdulatokat,
- képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát hangoztatni, különböző mozgásokkal, játékos utánzásokkal, tapssal, járással kifejezni,
- tudnak harmonikus, szép mozgással kíséni különböző mondókákat, dalokat, változatos térformákat alakítani az óvodapedagógus segítségével,
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat,
- felismerik a hallott dalok dinamika, hangerő és hangmagasság szerinti különbségeit,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján,
- mozgásuk esztétikus, kifejező.

Fejlesztés tartalma:

Ének, zene, népi játék, tánc

Magyar népi énekes- mozgásos játékok

Más népek dalai, játékai;

Altatók, hintáztatók, simogatok, hajladozók, lovagoltatok, tapsoltatok, höcögtetők,

Körjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);

Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játékai;

Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok stb.);

Ünnepekhez kapcsolódó dalok;

Halk- hangos éneklés;

Gyors- lassú tempó érzékelése;

Magas- mély közötti különbség felismerése;

Dallamfelismerés, dallambujtás:

Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;

Zörejhangok és zenei hangok felismerése;

Egyszerű hangszerek bemutatása (furulya, dob stb.);

- Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;

Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).

A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől-hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);

Élőzene és gépzene hallgatás:

Egyszerű népdalok tanulása.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

3.7.7. Mindennapos mozgás

A 3-7 éves gyermekekre jellemző a nagyfokú motorikusság. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Fejlődési sajátosságuk, hogy szeretnek mozogni, játékaik nagy része is mozgásos játék. A mozgásos cselekvések révén fejlődnek a természetes mozgásformák, és vele azok a pszichikus funkciók is, amelyek a kognitív és szociális képességek fejlődése szempontjából elengedhetetlenek. A mozgás elősegíti a gyermeki szervezet egészséges fejlődését, növeli teherbíró és ellenálló képességét. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás, mint a gyermekek egyik fő tevékenységi formája a nagy mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

A mozgás nemcsak a tevékenységforma keretein belül valósul meg, hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Sokszínű, és örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásformákat, játékokat kínálunk fel. Szervezési kerete lehet: spontán, irányított és szervezett mozgásos tevékenység. Mindennapos mozgás része lehet a zenére történő mozgás, a néptánc is.

Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, egyensúlyozás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása, egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlása.

A szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket kiegészítik az óvodapedagógus által irányított mozgástevékenységek. Ezek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint pl.- pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Ha az időjárás engedi, sokat tartózkodunk a szabadban és ott játszunk, mozgunk, tornázunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Célok:

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik,
- fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességű.

Feladatok:

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,
- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, tornaszobában végzett mozgásfoglalkozások, (udvari játékok gyakorlásával, séták, kirándulások segítségével
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése a csoportszobában, időjárás függvényében az udvaron,
- mozgástapasztatatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,
- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartók benne,
- szeressenek mozogni, legyenek kitartók a mozgásos játékokban,
- tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
- tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására,
- testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
- tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

Fejlesztés tartalma:

Rendgyakorlatok: egyenes testtartás, vonal- és köralakítás, fordulatok meghatározott irányokba,

Járások, futások:

természetes járás irányváltoztatásokkal, speciális járások, állatjárások utánzása, járás ritmusra, futás egyenes vonalban és irányváltásokkal, lassítás – gyorsítás, akadályok leküzdése, versenyfutás.

Dobások, labdás gyakorlatok: labdafogások, labdaérezlelés, labdagurítás, labdavezetés, labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások)

Szabadgyakorlatok: labdahajítás, kartartások, nyakizom-gyakorlatok, kar-, láb- és törzsmozgások, testhelyzetek, ellenoldalságban ritmuskereztezett mozgások.

Szökdelések, ugrások:

helyben és haladva (páros lábon vagy váltott lábbal), akadályon át (le, fel, át).

Koordinációs mozgásgyakorlatok: kézi szergyakorlatok (babzsák, szalag, karika, labda).

Foglalkozások a szabadban: téli játékok (hógolyózás, szánkózás), fogócska, labdajátékok, kerékpározás, rollerezés, kismotor, ügyességi és egyensúlyozó játékok a mászókán. hintázás

Támasz-, Függés-és Egyensúlygyakorlatok: talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás), padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban, gurulások, egyensúlyozás emelt szeren (pad).

Játékok: szerep-, utánzó és futójátékok, szabályjátékok,

3.7.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtettség szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

Gyermekkorban az érzéki megismerés a főszerep, főként képekben fogja fel a világot a kisgyermek. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzetek kivetíthetők. A környezet képi megismerése a személyiségfejlődés fontos eszköze, ezért úgy szervezzük az életterületet, hogy a vizuális élmények hatni tudjanak rájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos szerepet kap mindennapjainkban. Maga a tevékenység –s ennek öröme– a fontos, valamint az igény az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, ahol előtérbe kerül a természet, a világ megismerésében a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezése, a tér, forma, szín egységében.

Az óvodai oldott légkörben előtérbe kerül a gyermek alkotó-befogató képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásának az esztétikumra való érzékenységének alakítása. Az egész nap folyamán rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy meg tudják formálni elképzeléseiket, próbálkozásokat tehetnek mindenféle érdekes anyag megmunkálásával, vágással, tépéssel, gyúrással, fűzéssel, ragasztással, nyomat hagyással stb.

Lehetőségük nyílik a művészeti ágak megismerésére, kézműves-technikák kipróbálására, kézműves-sarkok kialakítására.

Az ábrázoló tevékenység legfőbb feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Ez nem csupán abból áll, hogy kirándulni megyünk, bibliai történeteket mondunk, mesélünk, hanem főként abból, hogy figyelmüket ráirányítjuk a jelenségekre.

A közös játékkészítés során, valóban megtapasztalhatják, hogy mi rejlik az anyagokban, hogyan kel életre a rongy, a csuhé, kóré, hogyan lehet fonalból tarisznyát szőni, fonni, csomózni, száraz terményekből állatseregletet készíteni. Mindenféle

eszközzel szívesen dolgozunk, krétával, festékkel, agyaggal, papírral, fonallal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. Ábrázolni, kézimunkázni játékidőben, gyermeki, vagy óvodapedagógusi kezdeményezésre is lehetséges. Az óvodapedagógus feladata a környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka játékszer lesz, lehet valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban. Az eredményt nem minősítjük. Az elkészített munka érték. Szívesen díszítjük vele a csoportszobát, valamint az öltözői falitáblát, hogy a szülők is gyönyörködhessenek benne. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

A csoportszobában rendelkezésükre áll kissekreány, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Célok:

- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és s koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,
- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékukhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.

Feladatok:

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,
- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,

- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal való ismerkedés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások,
- képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására
- ismernek és önállóan tudnak különböző technikákat alkalmazni egyszerű játékok, kellékek készítésénél,
- képesek az alkotás örömeinek átélésére egyéni és csoportos formában,
- képesek a vizuális önkifejezésre,
- életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

Fejlesztés tartalma:

Vizuális percepció:

Alak, háttér:

Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett formák differenciálása alak és háttér cseréje.

- Alakállandóság:

Formaállandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása.

Térbeli helyzet:

Tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.

Térbeli viszonylagosság:

Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

Vizuális nyelv:

Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, forma színek);

A képfelület kitöltése;

A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus);

Kifejezés:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása; Egyszerű természeti és mesterséges formák: megfigyelése, ábrázolása;

Képalakítás saját élmények emlékezet után:

Képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése: Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

Vizuális kommunikáció:

Színek keresése;

A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőtáblái, egyszerű ábrák, járművek jelei).

Tárgy és környezetkultúra:

Tárgyalkotás szabadon; férrendezések, mintázás, konstruálás:

Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfűzés, termékek, kavicsok, homok, hó).

3.8. Az óvoda pedagógiai dokumentumai

Az óvoda pedagógiai programja

Az óvodai csoportnapló (az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál).

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- összesített adatokat a fiúk és lányok számáról, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–öt éves, az öt–hatéves a hat–hét éves gyerekek

számát,

- a sajátos nevelést igénylő gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli félévként a nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat (egészséges életmód alakítása, egészségnevelési feladatok, játék, közösségi nevelés feladatai, munka jellegű tevékenységek),
- a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat az alábbi bontásban
 - verselés, mesélés,
 - ének, zene, énekes játék, tánc,
 - rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
 - mozgás,
 - a külső világ tevékeny megismerése, a környezeti nevelés feladatai.
- Az értékeléseket, a hivatalos látogatásokat (a látogatás célja, időpontja, a látogató neve és beosztása), a gyermekek egyéni lapját.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza:

- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,

- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A mindennapi tevékenységekben zajló óvodapedagógusi megfigyelések a gyermekek természetes életének zavarása nélkül adnak alkalmat mozgásos, értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésére. Kiegészülnek e megfigyelések a gyermeki produktumok elemzésével, családlátogatások, szülőkkel folytatott megbeszélések tapasztalataival is.

Hangsúlyozzuk, hogy a megfigyelések hosszabb időt ölelnek fel, valóság hűbb képet adva az egyenetlen, megtorpanásokkal, majd erőteljesebb ugrásokkal jellemezhető gyermekkori személyiségfejlődésről. A fejlődésben megmutatkozó sajátosságok értelmezése mindig holisztikusan ¹történik, és figyelembe veszi az ok-okozati együttthatókat.

A nevelőmunka tervezése, elemzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, írásos dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége.

Az óvodapedagógusok feladata félévente tájékoztatni a szülőket gyermekük aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról. A gyermekek aktuális cselekvéseit, magatartását, létrehozott alkotásaikat, feladatmegoldásukat a pozitívumok előtérbe helyezésével, konkrétan értékelik.

¹ A holisztikus szemléletű pedagógia olyan nevelés, fejlesztés, amely az embert a maga teljességében: testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli.

3.9. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészség-, és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.

- Mintakövetés által, biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg.
- A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek **tevékenységformái**:
 - a szabad játék,
 - az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,
 - mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,
 - a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.
- Az óvodás gyermekekhez érzelmvilágához közelálló formában, kutató, felfedező, gyönyörködő szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.
- Az óvoda építészeti, tárgyi kialakítása, működése környezettudatosságot tükröz, kiemelten figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.
- A másság elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító miliőjével pozitív életszemléletet közvetítünk, ahol természetes a fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.
- Valljuk, hogy a gyermekek pozitív énképének, önismeretének alakításával a világra nyitott, öntevékeny, önmagáért és a közösségért felelősséget vállaló gyermekek nevelünk.
- A gyermekek testi épsége, egészségük megőrzése valamennyi óvodai dolgozó cselekedeteit, magatartását, attitűdjét meghatározza. A gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket pl. tisztálkodás, orrfújás, egészséges ételek fogyasztása, testápolás, pihenés, mozgásos tevékenységek.

- A szülők számára egészségmegőrző, környezetvédő programok, rendezvények, előadások nyílt napok formájában közvetítjük mindezen elveket és tartalmakat.

3.9.1. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósulása, feladatok

1. Egészséges táplálkozás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Hetente gyümölcsnapok biztosítása a szülők segítségével ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.	folymatos	tagintézmény-igazgató, óvoda-pedagógusok	a vitamindús táplálkozás szokássá válik, a gyermekek korszerű táplálkozási igénye kialakul; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken
Évente egyszer egészséghet szervezése ahol az egészséges táplálkozásra, és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	ősz	tagintézmény-igazgató, óvoda-pedagógusok	az egészséges táplálkozás, és mozgásigény a gyermekek szokásait alakítja; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken, tudatosodik az egészség=érték szemlélete
A gyermekeket bevonjuk az egészséges ételek készítésébe, pl. gyümölcssaláta	folymatos	tagintézmény-igazgató, óvoda pedagógusok dajkák	a közösen elkészített étel, pl. gyümölcs-, zöldség saláta az étkezés, munkavégzés együttes örömét közvetíti; alakul egészsz tudatos szemléletmódjuk
2. Mindennapos mozgás, az egészségfejlesztő testmozgás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Városi sportnapokon való részvétel, ahol a rendszeres	folymatos	tagintézmény-igazgató,	alapvető mozgáskészségek fejlődnek, az önálló testedzés

mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.		óvoda- pedagógusok	igénye kezd kialakulni; a szülők számára értéként jelenik meg a mozgásos közös tevékenység; a közösségi kapcsolatok alakulnak
3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Bábelőadás óvodai szinten a televíziózás és számítógép, tablet korosztályhoz illeszkedő helyes használatáról.	tél	tagintézmény-igazgató, óvoda- pedagógusok	az IKT eszközök használatának jó megválasztásával példaadás
A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz - hatások és helyzetek elkerülésével. Csoportban történő játékos konfliktuskezelési technikák, légzőgyakorlatok, jógaelemek...stb	havonta	tagintézmény-igazgató, óvoda- pedagógusok	idegrendszeri, - lelki egészségvédelem a helyes életvitel és harmonikus, derűs, elfogadó, kiegyensúlyozott légkör biztosításával
4. A bántalmazás megelőzése			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, a nevelési tanácsadó, gyermekorvos segítségével.	folyamat os	tagintézmény-igazgató, gyermek- védelmi szakember, óvoda- pedagógusok	családi nevelés erősítésében mintaadás: a gyermekekkel való bánásmód őszinte, barátságos, szeretetteljes, határozott, következetes, elfogadó, toleráns
5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás			
Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény

Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatás tartása év elején.	évszakon -ként	tagintézmény-igazgató, óvodapedagógusok	életkornak megfelelő balesetvédelmi ismeretek közlése
Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése.	folyamatos	tagintézmény-igazgató	udvari játékokkal kapcsolatban az óvoda biztonságos működése megvalósul
Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.	szeptember	tagintézmény-igazgató	az óvoda biztonságos működése megvalósul e területen

6.Személyi higiéné

Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Személyes higiéné elsajátíttatása	folyamatos	óvoda-pedagógusok	helyes szokások kialakulnak: az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban
Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések	negyed-évente	tagintézmény-igazgató, védőnő, fogorvos	fogászati és általános szűrővizsgálat megvalósul
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	folyamatos	tagintézmény-igazgató, dajkák	az óvoda működtetése egészségügyi előírásoknak megfelel

7. Környezetvédelem

Tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Csoportok kialakítása: gyermek-és természetbarát jegyek - bútorok, tároló kosarak, játékok, világítás.	szept., folyamatos	tagintézmény-igazgató, óvoda-pedagógusok	biztosított gyermekeink számára a rendezett, tiszta környezet, ahol szép és biztonságos környezetben játszhatnak, tevékenykedhetnek
Minden csoportban	szept.	tagintézmény	kialakul gyermekeinkben a

természetsarok kialakítása.	folyamat os	-igazgató, óvoda- pedagógusok	szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd
Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása.	szept., folya- matos	tagintézmény igazgató, óvoda- pedagógusok	felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekünk az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében
Takarítási világnap. Óvoda szebbé tétele. Csoportonkénti programok szervezése. (babaszoba- takarítás, babaruha mosása, udvarrendezés.stb.)	szept. 3. hét	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megalapozódik gyermekünkben a természet, és társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer
Állatok Világnapja. Október 4. Csoportonkénti programszervezés. (pl. állatkert, vadaspark stb.)	okt. 4.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei.	folya- matos	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képesé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra

Szüret. Csoportonkénti programszervezés.	okt.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	a tapasztalaton alapuló környezeti nevelés megvalósul; gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit
Óvodai nyílt rendezvény a szülők bevonásával. Foglalkozások. Orvos gyógyító munkája. Testünk, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése, játékok. Egészségtudatosság.	nov.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	óvodásaink testi- lelki fejlődése megalapozódik a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Lakóhelyünk. Épített környezetünk: szobrok, épületek, múzeumok.	dec.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megalapozódik gyermekeinkben a társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokások; környezetkultúrájuk megalapozódik
Adventi készülődés a szülőkkel közösen.	dec.	tagintézmény -igazgató, óvodapedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Minden csoport téli élményszerző kirándulást szervez a közeli szánkózó dombhoz. A természet megfigyelése, az évszak jellemző jegyei. Az időjárás jellegzetességeinek követése. Téli élmények a hóban.	január	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben, illetve a tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre; mozgásigényük kielégül

Hazánk növény és állatvilága. Az állatok élete télen. Madáretetés.	folya- matosan	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés és a megfigyelések keretében történő tanulási folyamat; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Vizes Élőhelyek Világnapja. Séta a helyi vizes területhez. Megfigyelések. Játékos vizes feladatok megoldása csoportonként.	tavaszi	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Farsang. Csoportonkénti vagy közös óvodai rendezvény a szülők bevonásával.	febr.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	gyermekünk megismerik a népszokások eredetét és jelképeit; fejlődésük megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Március 15. Nemzeti jelképeink megismerése, felkeresése.	márc. 15.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	beépül gyermekünk nevelésébe azok az értékek, melyeket a környezetünk megőrzött
A (városi) közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök. Gyalogos közlekedési szabályok. Séta, megfigyelések.	márc.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul, ismerete gyarapodik; a környezettudatos magatartás megalapozódik
Víz világnapja.	márc.	tagintézmény	a szabadidő hasznos

Március 22. Kísérletek a vízzel.	22.	-igazgató, óvoda- pedagógusok	eltöltésének igénye alakul; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Természetvédelem lakóhelyünkön. Hulladékgyűjtés. Természetbarát anyagok használatának megismertetése. Természeti környezetünk védelme, óvása. Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának hangsúlyozása. A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. Séta, megfigyelések.	április	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	gyermekünk a környezettudatos életmód elemeit megismerik; az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket felismerik; a környezettudatos magatartás megalapozódik; a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakulnak
Minden csoportban húsvéti készülődés a szülőkkel.	április	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Föld Napja Április 22.	április 22.	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekünk az óvoda esztétikus környezetének kialakításában; a tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismerése megvalósul
Kirándulás. Csoportonkénti programszervezés.	május	tagintézmény -igazgató, óvoda- pedagógusok	megvalósul a közösségi érzelmeken, tapasztalaton alapuló, kreatív élményekben gazdag környezeti nevelés

3.10. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen. Valamennyi eltérő kulturális, hazájukat elhagyni kényszerülő, társadalmi, vagy nemzetiségi közösséghez tartozó gyermek jogait tiszteletben tartjuk, lehetőséget biztosítunk egymás kultúrájának megismerésére azzal, hogy az érintett gyermekek és szüleik is tiszteletben tartják az intézmény keresztyén szellemiségét, értékrendjét és az ezekhez kapcsolódó tevékenységeket.

Célok:

- A teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása,
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Intézkedések:

- A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása.
- Felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése.
- Pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúra azonos pedagógiai eljárások konfliktuskezelési technikák elsajátítása.

- A továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést –helyezzük előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük).
- A belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása.
- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz.
- Egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések.
- Anyagi támogatás biztosítása (fenntartói, alapítványi, pályázati).
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása.
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:

- gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása),
- védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás),
- szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása),
- civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb rész képesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- A Balatonfüredi Református Általános Iskolával óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

3.11. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelmi munka, védelem minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történő nevelés során valósul meg. Ha ezt a folyamatot valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az intézmény feladata ezt a helyzetet felismerni, és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat megkeresni.

A gyermekek, fejlődésében, életében bekövetkezett változásokat az óvodapedagógusok fedezhetik fel leghamarabb, az ő szerepük meghatározó.

A gyermek szocializációjának legfontosabb feltétele, hogy tartós személyes szeretetkapcsolatban, azaz pozitív személyes kapcsolatban éljen közvetlen környezete tagjaival. Ez a kötődés teremti meg a gyermek számára a biztonságot, védelmet, tevékenységre késztetést, a keresztyén minta elfogadását. A szeretetteljes kötődés színterei a család, a vele összefüggő felnőtt és kortárcsoportok, a felnőttek, és a kultúrában fellelhető értékek szereplői (mesék, bibliai történetek).

Célja:

- a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- az óvodába beíratott és járó gyermekek problémáinak korai felismerése, kezelése,
- a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozása, csökkentése, hogy hátrányos helyzetbe tartósan ne kerüljön, vagy hátrányos helyzetükből ne válják veszélyeztetetté.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai:

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése, indokolt esetben családlátogatás
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről,
- a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervkészítés, és annak megvalósítása,
- az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
- a szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása,
- jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket- feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése,
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel, szociális munkás bevonásával

- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel,
- évente egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal,
- munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten,
- amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait,
- elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvodapedagógusával,
- tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól,
- javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében,
- a gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos ápolása,
- az óvodán kívüli társ és segítő intézményekkel történő rendszeres együttműködés.

A tagintézmény-igazgató gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,
- a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

3.12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok:

- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink:

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciók gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel,
- differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciók programok szervezése,
- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, élelmezés, könyv...),
- szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára,

- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

3.13. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

3.13.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Célok:

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük,
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben,
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képessége területeinek fejlesztése,
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen,
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása,
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekek kapcsolataiban,

- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Balatonfüredi Pedagógiai Szakszolgálattal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia),
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán,
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében,
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

3.13.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Célok:

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése,
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása.

Feladatok:

- inger gazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,

- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,
- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,
- a beilleszkedés segítése,
- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére,
- sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- gyenge oldal erősítése,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,
- erősödik önbizalmuk,
- megalapozódik önmaguk megismerése,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,
- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

3.13.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Célok:

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokra belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermeket.

Feladatok:

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humánerőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTMN-es gyermekek kapcsolataiban,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzásos-, és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a szakvéleményben megjelölt képességek eléri a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,

- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

3.13.4. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok:

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok:

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,

- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

3.14. Az óvoda kapcsolatai

3.14.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése

Elvei:

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása, az együttműködésben a konstruktív szemlélet.
- Kiemelten fontos a nyitottság, az óvodai életbe való betekintés lehetősége, az együttnevelés során az elvek minél teljesebb közelítése, a nehézségek őszinte feltárása, és közös megoldásra törekvés.

Tartalma:

- Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával - a felnőttek és a gyerekek közös tevékenységével is kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.
- Szülői igények, vélemények megismerése, a pedagógiai célok és a gyakorlati munka bemutatása, tájékoztatás a szülőket érintő kérdésekről.
- Egyházi ünnepeken, szeretet-vendégségünkön való részvétel, mely módot és lehetőséget ad keresztyén szellemiségünk megismerésére, hitünk elmélyítésére.

Formái:

- *Egyéni beszélgetések a szülővel, gyermekkel* közösen (beiratkozás, ismerkedés az
- óvodával óvodakezdés előtt, anyás beszoktatás, játszódélután, ünnepi készülődések, növények ültetése, udvarrendezés).
- *Nyílt napok*, melyek során mélyebb betekintést adunk a gyermekek óvodai életéről, tevékenységeiről (játék és tanulási tevékenységek megfigyelése).
- *Ünnepi rendezvények*, melyek a meghittség, összetartozás élményét adják (karácsony, advent, Anyák napja)
- *Kirándulások sportnapok*, melyek a szülők közösségének alakulását is elősegítik (ügyességi sportjátékok az óvodában, külső helyszíneken, egész napos kirándulás a természetbe).
- *Közös áhítatok, gyülekezeti összejövetelek.*
- *Fogadóóra* keretében félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről a szülők. A pedagógusokkal megbeszéljük a továbblépés közös feladatait, illetve a gyermek óvodai életével kapcsolatos egyéb kérdések megbeszélésére itt nyílik lehetőség. A fogadóórát mindkét fél kezdeményezheti.
- *Csoportos szülői értekezleten* évente két alkalommal beszéljük meg a pedagógusok és szülők a csoport életével kapcsolatos eredményeket, újabb közös feladatokat, a szülőket érintő programok szervezését.
- *A szülők közössége* véleményével, otthoni tapasztalataival, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját. Képviselőik útján véleményt fogalmaznak meg,

javaslatot tesznek a nemzeti köznevelési törvényben nevesített esetekben, mely jogukról előzetesen tájékoztatást kapnak.

- *A szülők közössége* évente véleményével segíti ezen kívül az óvodapedagógusok és az óvoda szakmai munkáját, valamint a tagintézmény-igazgató irányító, kapcsolatépítő tevékenységét.
- *Alapítványi rendezvények* jótékonyági rendezvény, lehetőséget teremtenek arra, hogy az óvoda munkatársai együttműködjenek az alapítványi célok megvalósításában, ezáltal anyagi támogatást nyújtsanak az óvodának.

3.14.2. Kapcsolat a fenntartóval

Elvei:

- Bizalom, és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során.

Tartalma:

- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a Balatonfüredi Református Egyházközséggel.
- Az tagintézmény-igazgató évente beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügy igazgatási, humánerőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.
- A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

Formái:

- Személyes találkozók, igazgató tanácsulések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk.

3.14.3. Kapcsolat a gyülekezettel

Elvei:

- Az óvoda nevelőközössége kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják az óvoda missziós szerepét.

Tartalma:

- Az óvoda elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Formái:

- Részvétel az istentiszteleteken, ünnepségeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

3.14.4. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával**Elvei:**

- A gyermekek intézményes nevelésében kiemelten fontosnak tartjuk a nevelés folyamatjellegét, az egymásra épülő hatások pozitívumainak kihasználását.
- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása és a lehető legteljesebb összehangolása segítheti csak az egymásra épülő fokozatokba való sikeres átlépést a gyermekek számára.
- Kapcsolatainkat a nyitottság, korrekt tájékoztatás, az együttműködés lehetséges formáinak közös kimunkálása jellemzi.

Tartalma:

- Pedagógusok kölcsönös látogatásai, melynek során betekintést nyerhetnek az ott folyó gondozó, nevelő, személyiségfejlesztő munkába. Az alkalmazott módszerek, eljárások megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.

- A gyermekek részvételével megvalósuló intézménylátogatások, közös játékok, ismerkedés a sajátos (óvodai, iskolai) környezettel.
- A gyermekek tovább haladásának nyomon követése, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. Az iskolai beilleszkedésük tapasztalatait figyelembe vesszük nevelőmunkánk tovább-fejlesztésében.

Formái:

- Nyílt nap, nyílt hét az óvodában, iskolában, esetmegbeszélések, műhelymunkák, nagycsoportosok iskolalátogatása, részvételük egy játékos órán, közös rendezvények, iskolások kedveskedése énekkel, hangszeres zenével ünnepek alkalmával, pedagógusok szakmai megbeszélései, hospitálások, szülői értekezlet tartása a tanítók részvételével az iskolába készülő gyermekek szüleinek, előadások, kérdőíves felmérés.

Balatonfüredi Református Általános Iskola

Elvei: A két intézmény között szoros együttműködés valósul meg, mint bázis- és tagintézmény. Nevelési elveink, törekvéseink, hitvallásunk, programjaink közösek. Intézményeink keresztény szellemű segítése vezérel minket közös munkánkban.

Formái:

Iskola-tagóvoda közösen megrendezett programjai:

- Évnyitó és évzáró istentiszteleten való részvétel.
- Óvodai és iskolai nyílt napokon való részvétel, egymás munkájának figyelemmel kísérése. Óvoda-iskola átmenet program.
- Rajzpályázatokon, óvodai versenyeken való részvétel.
- Közös szervezett programok szervezése, lebonyolítása: Családi vasárnapon való szolgálat, Iskola- Óvodai Alapítványi bál, közös kirándulások, táborok.

Kapcsolattartó: tagintézmény-igazgató, óvodapedagógusok, alkalmazotti közösség

3.14.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel

Elvei:

- Nyitottság, korrekt tájékoztatás, naprakész informáltság jellemzi a kapcsolatunkat a gyermekeket megillető gondoskodás, védelem, és intervenciós gyakorlat megvalósításában.

Tartalma:

- Rendszeres vagy eseti együttműködés az alábbi intézményekkel a gyermekek egészséges személyiségfejlődésnek, speciális fejlesztésének, valamint jogaik érvényesítése érdekében.
 - Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Balatonfüred
 - Veszprém Megyei Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
 - Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ
 - Veszprém Megyei Kormányhivatal Balatonfüredi Járási Hivatal, Hatóságügyi, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály
 - Balatonfüredi Rendelőintézet

Az óvodaorvos feladatait a köznevelési törvény, és az annak végrehajtását tartalmazó kormányrendelet, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szerint végzi.

Az óvodaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján a gyermekek rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását. Munkáját szakmailag az Nemzeti Népegészségügyi Központ tisztí főorvosa irányítja és ellenőrzi. Az óvodaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézmény vezetője, a közvetlen segítő munkát az tagintézmény vezető végzi.

Az óvodai védőnő feladatai:

A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a gyermekek egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.).

A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény vezetőjével.

3.14.6. Külső szakmai kapcsolatok

Kapcsolat a Református Pedagógiai Intézettel

Elvei:

- A keresztyén értékrend szerinti magas színvonalú nevelés érdekében törekszünk a nevelő hatások egységesítésére, a református tartalmak erősítésére, a pedagógus hivatás megújítására.

Tartalma:

- A pedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatása a RPI által nyújtott szolgáltatások igénybevétele útján.

Formái:

- Pedagógus továbbképzések, szaktanácsadás igénybevétele, előadásokon, konferenciákon való részvétel, határon túli óvodákkal történő kapcsolatalakítás támogatása, szakmai kiadványok, publikációk megjelentetése, pedagógiai adatbázisok igénybevétele, pedagógus minősítések és az országos pedagógiai, szakmai ellenőrzésekre való felkészülés és lebonyolítás segítése, szakmai dokumentumok készítésében segítségadás, esetenként kutatási, elemzési célú szakmai információk cseréje.

Kapcsolat a magyar református óvodákkal

Elvei:

- A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református óvodákkal.

Tartalma:

- A pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái:

- Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

Kapcsolat a határon túli református óvodákkal

- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda nyitott a külhoni magyar óvodákkal együttműködésre, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.
- A kapcsolatépítés során a hasznosítható tapasztalatok, módszerek és pedagógiai tartalmú információk átadása, valamint a környező országokban működő magyar református óvodák pedagógusainak keresztyén értékek mentén történő értékteremtése valósul meg.

Kapcsolat közművelődési Intézmények

A külső kommunikáció irányított. Célja a közművelődési intézmények és munkájuk megismerése, népszerűsítése. Ennek eszközei lehetnek a kötetlen beszélgetések, megbeszélések, különböző rendezvények, nyílt napok, elektronikus és papíralapú levelezések, plakátok.

Kapcsolattartó: tagintézmény-igazgató, óvodapedagógusok

Óvoda-konyha kapcsolata

Óvodánk számára a HUNGAST Kft. biztosítja a napi háromszori étkezést. Az ételek mennyisége, minősége, változatossága a közétkeztetésekre vonatkozó táplálkozási-egészségügyi előírásokat követi. Időközönként, ha szükséges egyeztetünk a menüvel kapcsolatban, kapcsolattartásunk folyamatos. Szakorvosi vélemény függvényében az ételallergiás gyermekek étkezését is biztosítják.

Kapcsolattartó: tagintézmény-igazgató, óvodatitkár

Az óvoda kapcsolatépítő munkáját akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- a gyermekek jogai, mindenek felett álló érdekük érvényre jut,

- óvodás éveik alatt minden segítséghez hozzájutnak személyiségük optimális fejlődéséhez,
- a szülők ismerik és elismerik, elégedettek az óvodában folyó nevelőmunkával,
- partnereink érzékelik és elismerik törekvéseinket a nyitottság és folyamatos együttműködés és terén,
- a pedagógusok szakmai tudása, látóköre folyamatosan gyarapszik, annak eredményeként nevelőmunkájuk napi gyakorlatában megjelenik a megszerzett tudásuk.

3.15. Megemlékezések, ünnepek

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Október 31: A reformáció napja

Óvodánk megalakulásának ünnepe. Balatonfüredi Református templom látogatása.

December 6. Mikulás

Mikulás váró készülődés az óvodában, csoportszoba, öltözők, folyosók dekorálása a gyerekek által készített alkotásokból, személyes találkozás a Mikulással.

Advent időszaka, Karácsony

Az adventi időszakban készülünk Megváltónk születésnapjára. Legelőször az adventi koszorúk segítségével idézzük fel a szimbólumok jelentését: örökzöld, 4 gyertya, örömhírt hozó angyal stb.

Majd a csoportszobák, öltözők, folyosók mind-mind ünnepi pompába öltöznek a gyerekek és az óvó nénik kezeit dicsérve. Az adventi időszakot ünnepi műsorral zárjuk.

Farsang

Télbúcsúztatás vidámsággal, énekkel, tánccal, farsangi maskarával.

Március 15. Nemzeti ünnep

Beszélgetés, képek nézegetése a régmúlt eseményekről, kokárda, nemzeti színű párta készítése, éneklés, dalosjátékok.

Virágvasárnap

Az óvodapedagógus történetmondása Jézus bevonulásáról Jeruzsálembe. A csoportszoba virágokkal díszítése.

Nagypéntek

Az óvoda munkatársainak megemlékezése Jézus keresztre feszítéséről. Nevelés nélküli munkanap.

Húsvét

A feltámadás ünnepe.

A nagyheti napokon, imádkozással beszélgetéssel készültünk húsvét méltó ünneplésére. A Biblia történeteit az intézményi lelkész, valamint az óvodapedagógusok, a gyermekek életkorának megfelelően ismertetik. A hagyományaink ápolásának megfelelően, tojásfestéssel, locsoló versek tanulásával, kézműveskedéssel.

Anyák napja

A gyermekek meglepetéssel, maguk által készített ajándékkal, énekkel, verssel fejezik ki hálájukat édesanyjuknak.

Évzáró, Ballagás

Közös istentisztelet a Református templomban.

Gyermekeink születésnapja, névnapja

Az ünnepeltet énekkel, verssel köszöntik a társaik. Apró, maguk által készített ajándékot kapnak egymástól és az óvodapedagógusoktól.

Jeles napjaink

Állatok világnapja (október 4.)

Víz világnapja (március 22.)

Föld napja (április 22.)

Óvodánk hagyományai, rendezvényei

sportnap, kirándulás stb.

4. Záró rendelkezések

4.1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

A véleményezésre jogosultak számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést legalább 15 napos véleményezési határidővel.

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában kerül elhelyezésre. Az iskolahasználók az intézmény igazgatójától kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők az iskolában olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni. Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról. Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

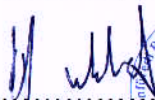
4.2. A Pedagógiai Program felülvizsgálatának rendje

Az iskolavezetés szeptember elsejéig áttekinti a törvényi szabályozásokat. Ennek alapján azonosítja és kijelöli a Pedagógiai Program módosításra, kiegészítésre szoruló területeit, majd ezt ismerteti a nevelőtestülettel. Az igazgató nevelőtestületi értekezleten ismerteti módosító elképzeléseit. Ezt a nevelőtestület megvitatja, elfogadja, szükség esetén további módosításokat javasolhat. Ezeket a kiegészítéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Az igazgató egy héten belül elvégzi az értekezleten elhangzottak alapján a szükséges módosításokat. A módosított pedagógiai programot az igazgató ismerteti a Szülői Szervezettel, illetve a Diákönkormányzattal, akik gyakorolhatják véleményezési jogukat. Az igazgató a nevelőtestület elé terjeszti a módosított pedagógiai programot, majd elfogadásra terjeszti elő a fenntartó gyűlekezet presbitériuma elé, s ez a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

5. ZÁRADÉK

Az intézmény pedagógia programját a nevelőtestület a megtárgyalta és elfogadta.

Balatonfüred, 2026.08. 27.

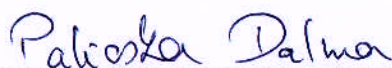

.....

Rojtos Norbert

főigazgató

A Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a diákönkormányzat véleményezte.

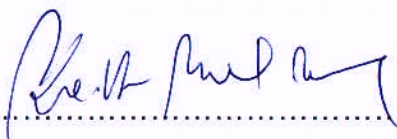
Balatonfüred, 2026. 09. 10.

.....

DÖK-segítő pedagógus

A Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet véleményezte.

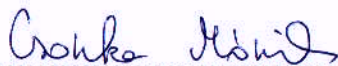
Balatonfüred, 2026. 09. 03.

.....

Szülői Szervezet elnöke

Az Igazgatótanács felterjesztésére a Balatonfüredi Református Egyházközség Presbitériuma az 1/2026.10.07. sz. határozatával a Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját jóváhagyta.

Balatonfüred, 2026. 10. 08.

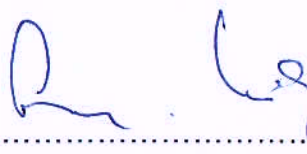

az IT elnöke

Bátki Dávid Géza lelkipásztor

Somogyi Károly, főgondnok

BÁNTALMAZÁSMEGELŐZÉSI ÉS -KEZELÉSI INTÉZMÉNYI PROTOKOLL

A Pedagógiai Program melléklete

Intézmény: Balatonfüredi Református Általános Iskola és Óvoda

I. A PROTOKOLL CÉLJA

A protokoll célja, hogy az intézmény valamennyi dolgozója számára egyértelmű, egységes és követhető eljárást biztosítson a tanulókat érintő bántalmazási helyzetek megelőzésére, felismerésére, jelzésére, kezelésére és utánkövetésére.

A protokoll kiterjed:

- a fizikai bántalmazásra;
- a verbális bántalmazásra;
- a lelki/érzelmi bántalmazásra;
- a kapcsolati bántalmazásra és kiközösítésre;
- a megfélemlítésre és fenyegetésre;
- a digitális bántalmazásra (cyberbullying);
- valamint az ismétlődő, egyenlőtlen erőviszonyokon alapuló bántalmazó helyzetekre.

A protokoll alkalmazásának alapelve, hogy **minden gyermeknek joga van a testi-lelki biztonságához és a méltóságteljes bánásmódhoz.**

II. ALAPFOGALMAK

1. Konfliktus

Olyan helyzet, amelyben két vagy több fél érdekei, szükségletei, véleményei vagy érzései ütköznek.

A konfliktus önmagában nem feltétlenül bántalmazás. A konfliktuskezelés során törekedni kell arra, hogy az érintett felek meghallgassák egymást, és közösen keressenek megoldást.

2. Bántalmazás

Bántalmazásnak tekinthető minden olyan szándékos vagy ismétlődő magatartás, amely egy másik tanulónak testi vagy lelki sérelmet, félelmet, megalázást vagy társas hátrányt okoz.

Kiemelt figyelmet igényel az a helyzet, amelyben az érintettek között jelentős erőfölény áll fenn.

3. Cyberbullying

Digitális eszközökön vagy online felületeken megvalósuló bántalmazás, például:

- sértő üzenetek küldése;
- megalázó fénykép vagy videó megosztása;
- közösségi felületen történő megszégyenítés;
- online fenyegetés;
- álprofil létrehozása;
- más személy digitális tartalmának engedély nélküli közzététele;
- szándékos online kiközösítés.

III. A PROTOKOLL ALAPELVEI

Az intézmény a bántalmazási helyzeteket az alábbi alapelvek szerint kezeli:

1. **A bántalmazás nem elfogadható.**
2. **Minden jelzést komolyan kell venni.**
3. A gyermek biztonsága az elsődleges szempont.
4. Az érintett gyermekeket lehetőség szerint külön-külön kell meghallgatni.
5. A pedagógus nem minősíti és nem hibáztatja a gyermeket.
6. A „Miért nem szóltál előbb?” típusú kérdéseket kerülni kell.
7. A jelzés megtétele nem árulkodás.
8. A bántalmazásban érintett valamennyi gyermek támogatásra szorulhat.
9. A büntető jellegű megközelítés önmagában nem oldja meg a problémát.
10. A szülőkkel való együttműködés a megoldás fontos része.
11. Súlyos vagy veszélyeztető helyzetben az intézményvezetés és szükség esetén a megfelelő külső szakember/szerv haladéktalanul bevonandó.
12. Az eseteket dokumentálni és szükség esetén utánkövetni kell.

IV. KIHEZ FORDULHAT A TANULÓ?

Az iskola minden tanuló számára egyértelművé teszi, hogy bántalmazás vagy annak gyanúja esetén kihez fordulhat.

A tanuló segítséget kérhet:

- az osztályfőnökétől;
- bármelyik pedagógustól;
- az intézményvezetőtől vagy az intézményvezetés tagjától;
- az iskola gyermekvédelmi feladatot ellátó munkatársától;
- az ifjúságvédelmi felelőstől
- szükség esetén az iskola által bevont szakembertől.

A tanuló akkor is jelezheti a problémát, ha **nem ő az érintett**, hanem egy társát látja bántalmazás áldozatává válni.

V. A PEDAGÓGUS TEENDŐI JELZÉS ESETÉN

1. A gyermek meghallgatása

Ha egy tanuló bántalmazásról számol be, a pedagógus:

- nyugodtan meghallgatja;
- megköszöni, hogy szólt;
- biztosítja arról, hogy komolyan veszi a jelzését;
- nem hibáztatja;
- nem ígér teljes titoktartást;
- röviden és tényszerűen rögzíti a hallottakat.

VI. AZONNALI BEAVATKOZÁS

Ha a pedagógus olyan helyzetet észlel, amelyben a tanuló közvetlen veszélyben van, köteles azonnal közbelépni.

Az elsődleges feladat:

BIZTONSÁG → ELKÜLÖNÍTÉS → MEGNYUGTATÁS → JELZÉS

A pedagógus nem hagyhatja a tanulókat olyan helyzetben, amelyben a bántalmazás folytatódhat.

Súlyos fizikai sérülés, közvetlen veszélyeztetés vagy más kiemelten súlyos esemény esetén haladéktalanul értesíteni kell az intézményvezetést, és szükség esetén a megfelelő segítséget/szolgáltatást kell igénybe venni.

VII. AZ ESET FELTÁRÁSÁNAK MENETE

A jelzést követően a kijelölt felelős és/vagy az intézményvezetés megvizsgálja a helyzetet.

A feltárás során tisztázni szükséges:

- Mi történt?
- Mikor történt?
- Hol történt?
- Kik voltak érintettek?
- Volt-e szemtanú?
- Egyszeri vagy ismétlődő eseményről van-e szó?
- Milyen előzménye volt az eseménynek?
- Fennáll-e jelenleg is veszély?

- Online bántalmazás esetén milyen digitális felület érintett?
- Szükséges-e azonnali szakmai segítség?

A tanulók meghallgatása **külön-külön** történik.

Az eset feltárásakor nem cél a gyermekek egymással történő szembesítése.

VIII. A BÁNTALMAZÁSBAN ÉRINTETT TANULÓ TÁMOGATÁSA

A bántalmazás feltételezett vagy bizonyított áldozata számára az intézmény szükség szerint:

- biztonságos személyi környezetet biztosít;
- kijelöl egy megbízható kapcsolattartó pedagógust;
- fokozott figyelemmel kíséri a tanuló iskolai helyzetét;
- segíti a társas kapcsolatok helyreállítását;
- szükség esetén szakember segítségét kezdeményezi;
- biztosítja az utánkövetést.

Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a gyermek ne kerüljön ismételtelen olyan helyzetbe, amelyben bántalmazásnak lehet kitéve.

IX. A BÁNTALMAZÓ MAGATARTÁST TANÚSÍTÓ TANULÓ TÁMOGATÁSA

Az intézmény a bántalmazó magatartást nem fogadja el, ugyanakkor a bántalmazó magatartást tanúsító tanuló esetében is szükséges a pedagógiai támogatás.

Ennek része lehet:

- a történetek következményeinek tudatosítása;
- felelősségvállalás támogatása;
- a megfelelő kommunikáció és konfliktuskezelés tanítása;
- egyéni beszélgetés;
- szülővel való együttműködés;
- szükség esetén szakember bevonása;
- a viselkedés változásának utánkövetése.

Az intézkedés célja nem csupán a szabályszegés szankcionálása, hanem annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen a jövőben elfogadható módon kezelni konfliktusait és társas kapcsolatait.

X. SZÜLŐK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülők tájékoztatásának módját az eset jellegéhez és súlyosságához kell igazítani.

A szülővel való kommunikáció során:

- tényszerűen kell fogalmazni;
- kerülni kell a minősítést;
- csak a szükséges információkat szabad közölni;
- ismertetni kell az iskola által megtett lépéseket;
- lehetőség szerint közösen kell meghatározni a további teendőket.

A cél: **ISKOLA – SZÜLŐ – TANULÓ együttműködése a gyermek biztonságának megteremtéséért.**

XI. DIGITÁLIS BÁNTALMAZÁS ESETÉN

Digitális bántalmazás esetén a pedagógus:

1. meghallgatja a tanulót;
2. értesíti a kijelölt felelőst/intézményvezetést;
3. szükség esetén kéri a bizonyítékok megőrzését;
4. tájékoztatja a szülőt;
5. megvizsgálja, hogy szükséges-e további szakmai vagy hatósági segítség;
6. gondoskodik a tanuló iskolai biztonságáról;
7. utánköveti az esetet.

A tanulókat rendszeresen fel kell készíteni arra, hogy online bántalmazás esetén:

- ne válaszoljanak indulatosan;
- ne osszák tovább a sértő tartalmat;
- őrizték meg a bizonyítékokat;
- használják a tiltás/jelentés lehetőségeit;
- kérjenek segítséget felnőttől.

XII. MEGELŐZŐ OSZTÁLYFŐNÖKI PROGRAM

A bántalmazás megelőzése érdekében az osztályfőnökök tanévenként rendszeresen foglalkoznak a következő témákkal.

1–2. évfolyam

- barátság;
- egymás segítése;
- érzelmek felismerése;
- „jó és rossz érintés”;
- segítségkérés;
- szabályok és határok.

3–4. évfolyam

- elfogadás;

- csúfolódás;
- kiközösítés;
- konfliktusok;
- bocsánatkérés;
- segítségkérés;
- online világ alapvető szabályai.

5–6. évfolyam

- kortárskapcsolatok;
- csoportnyomás;
- konfliktuskezelés;

- verbális bántalmazás;
- kiközösítés;
- online kommunikáció;
- cyberbullying;
- felelős közösségimédia-használat.

7–8. évfolyam

- társas felelősség;
- kortársi nyomás;

- bullying és cyberbullying;
- online identitás;
- digitális lábnyom;
- képek és személyes adatok felelős kezelése;
- asszertív kommunikáció;
- konfliktuskezelés;
- tanúként való felelős viselkedés;
- segítségnyújtás és segítségkérés.

XIII. TANÉVENKÉNTI INTÉZMÉNYI FELADATOK

Időszak	Feladat	Felelős
szeptember	A protokoll ismertetése a dolgozókkal	intézményvezetés
szeptember	A tanulók tájékoztatása a segítségkérés lehetőségeiről	osztályfőnökök
szeptember	Szülők tájékoztatása	osztályfőnökök / intézményvezetés
szeptember–október	Közösségépítő foglalkozások	osztályfőnökök
folyamatos	Bántalmazási jelek figyelemmel kísérése	valamennyi pedagógus
havonta	Osztályszintű közösségi/beszélgetőkör	osztályfőnök
évente	Cyberbullying/digitális biztonság témájú program	kijelölt pedagógus/szakember
évente	Pedagógus szakmai műhely	koordinátor
szükség szerint	Esetkezelés és dokumentáció	kijelölt felelős
szükség szerint	Szülői egyeztetés	osztályfőnök / vezetés
szükség szerint	Külső szakember bevonása	intézményvezetés
június	Éves értékelés	koordinátor / vezetés

XX. ZÁRÓ RENDELKEZÉS

A bántalmazásmegelőzési és -kezelési protokoll az intézmény Pedagógiai Programjának részeként, annak mellékleteként alkalmazandó.

A protokoll célja az egységes intézményi szemlélet kialakítása, a bántalmazási helyzetek megelőzése, a problémák korai felismerése, valamint a tanulók testi és lelki biztonságának biztosítása.

A protokollt az intézmény a vonatkozó jogszabályokkal, a Házi renddel, az SZMSZ-szel és az intézmény gyermekvédelmi feladataival összhangban alkalmazza.

A dokumentumot az intézmény szükség szerint, de legalább háromévente felülvizsgálja.